

INTERJÚK:

- **ESZES GÁBORRAL,**
a GKM tudásalapú gazdaság
fejlesztéséért felelős
miniszteri biztosával
  - **BOJÁR GÁBORRAL,**
a Graphisoft
igazgatótanácsának
elnökével
  - **DUDA ERNŐVEL,**
a SOLVO Rt.
vezérigazgatójával
  - **RÁTAI DÁNIEL**
feltalálóval
- **TŐKEBEFEKTETÉS VAGY HITEL**
  - **VAN EGY SZIGETÜNK**
  - **ÉGÉS ELLEN**

erikanet.hu

EGYSÉGES REGIONÁLIS INFORMÁCIÓS
KÖZMŰVELŐDÉSI ADATBÁZIS

Új portállal bővült az internet kulturális kínálata!

Az ERIKANET.HU oldal naprakész információval várja Önt:
KONCERTEK, FESZTIVÁLOK, SZÍNHÁZI TALÁLKOZÓK, MŰVÉSZETI
KURZUSOK, TANFOLYAMOK, KÉPZÉSEK, ALKOTÓ- ÉS
ELŐADÓMŰVÉSZETI ESEMÉNYEK, TURISZTIKAI LÁTNIVALÓK ÉS
EGYÉB SZABADIDŐS PROGRAMOK.

**TERVEZZE VELÜNK NAPJAIT!
GYŐZÖDJÖN MEG RÓLA, AZ ORSZÁG KULTÚRÁJA
CSAK EGY GOMBNYOMÁSNYIRA VAN ÖNTŐL!**

www.erikanet.hu

Klick havilap • 2005. július–augusztus

Kedves Olvasó!

Sokan úgy gondolják, hogy az Európai Unió talán eddigi legnagyobb válságát éli. Úgy látják, hogy amennyiben nem sikerül megegyezni a költségvetésről, valamint elfogadtatni az alkotmányt veszélybe kerülhet az egész unió. Ezzel szemben én nem problémát, hanem óriási kihívást látok a színpalak mögött. A Európai Unió bővítése új környezetet teremtett, amely mind a régi, mind az új tagországok számára új gondolkodásmód, szemlélet kialakítását teszi szükségessé. Átalakítási és tanulási folyamatok előtt áll az egész unió. Az eddigi zárkózott nemzetállamok helyett egy abszolút nyitott Európát kell kialakítanunk. Ha az országok nem akarják megnyitni a piacaikat, akkor Európa sem lesz nyitott.

Nekünk, magyaroknak nem kell félnünk, hiszen nagyon versenyképesek vagyunk a tehetségünkkel, a tudásunkkal és a szorgalmunkkal. Nem véletlen, hogy egyes országok tartanak fejlődési potenciálunktól. Egy nyitott, alkalmazkodó unió kialakításához azonban szükséges, hogy egészséges verseny, alkalmazkodóképesség alakuljon ki a tagállamok között. Persze a bővítés hatására kialakult új környezetben sok tagország nem hajlandó ezt tudomásul venni, és félreértelmezik az unió alap gondolatát. Félnek, hiszen helyesen értelmezve az új tagországok maguk is „meghódíthatják” a maguk tehetségével a régebb óta uniós tagállamokat.

Igazából tehát nem válságról, hanem szemléletváltásról van szó. Ez természetesen nem csak a társadalmi viszonyokra, hanem a gazdasági és fejlesztési kapcsolatokra és politikákra is igaz. Jól mutatja az EU-25 sikeres együttműködését, hogy az Európai Unió tagországainak távközlési miniszterei stratégiai dokumentumot vitattak meg az információs technológiai ágazat uniós versenyképességének javítására, illetve közös állásfoglalást dolgoztak ki az e témában ősszel rendezendő világszintű csúcstalálkozóra.

Az úgynevezett i2010 európai információs társadalmi stratégia egyebek között leszögezi, hogy az unióban a gazdasági növekedés egynegyede és a termelékenység 40 százaléka az információs technológiának és a távközlési szektornak köszönhető, így az ágazatnak fontos szerepe van a felülvizsgált uniós versenyképességi célok megvalósításában. Kimondja a dokumentum egy egységes európai információs tér létrehozását, úgy, hogy az információs társadalommal összefüggő ágazatoknak és

a médiának versenyképes belső piaca alakuljon ki. Az információ- és kommunikációs technológia fejlesztésére irányuló beruházásokat a stratégia szerint növelni kell az unióban. Az ilyen jellegű kutatások támogatását a bizottság jelentős mértékben – korábbi közlés szerint 80 százalékkal – javasolja növelni. Azt is sürgeti a brüsszeli testület, hogy az unió kutatási keretprogramjában kapjon kiemelt szerepet ez az ágazat. A nemrégiben bejelentett versenyképességi és innovációs program keretében ugyancsak jelentős összeget – 800 millió eurót – szándékozik ilyen célra fordítani. Az EU továbbá a strukturális és regionális fejlesztési alapokban is ösztönözni kívánja az ilyen célokra való felhasználást.

Természetesen tudom, hogy az információs társadalmi ipar kihívási és fejlesztési programjai július és augusztus tájékán kevesebb embert érdekelnek, hiszen aki csak teheti és van egy kis esze, ilyenkor nyaralni megy. Ennek fényében, szerkesztőségünk nevében minden kedves olvasónknak kellemes nyaralást kívánok!

Balla Gergely
lapigazgató

TTA⁰⁵

EUROPRIX Multimedia Top Talent Award

Europe's contest for innovative projects and creative contents for top students and young professionals

- > Broadband/Online
- > Offline/ interactive DVD
- > Mobile contents
- > Interactive Video & TV
- > Games
- > Interactive Computer Graphics
- > Content Tools & Interface Design
- > Cross-Media

enter now!

deadline: July 15, 2005

> **Kick Start your Future!**

11.000 - Total prize money
Adobe Premiere Pro 1.5 Software
Trips to Top Talent Festival in Vienna

- + Content Fusion Award : Multimedia meets Music
- + Thesis Award: Multimedia seeks Science
- + ATI Special Award: Make it Real!

www.toptalent.europrix.org

BWA
BUNDESMINISTERIUM für
WIRTSCHAFT und ARBEIT

ATI

EUROPRIX.ORG

Selection and Promotion of Europe's Best in Multimedia

TARTALOM

INTERJÚ 6-7

- Eszes Gáborral, a GKM tudásalapú gazdaság fejlesztéséért felelős miniszteri biztosával – Semmit nem kapunk „csak úgy”

HÍREK 8-9

INTERJÚ 10-11

- Bojár Gáborral, a Graphisoft igazgatótanácsának elnökével – Egytized kreativitás, kilencetized verejték

INTERJÚ 12-13

- Duda Ernővel, a SOLVO Rt. vezérigazgatójával – Specialisták a biotechnológiában

GAZDASÁG 14

- Portfólió-tervező
- Tőkebefektetés vagy hitel

EUFÓRUM 15-16

- Információs társadalom, ahogy az unióban csinálják
- A mi Európánk
- Válságban az Európai Unió

KÖZIGAZGATÁS 18

- Egy kis területfejlesztés – online
- Megújult MVF-oldal

KULTÚRA 19

- Idén is Kapolcs
- Újabb könyvportál nyílt a neten

OKTATÁS 20

- Nyáron is suli
- Érettségi, felvételi könnyebben

EGÉSZSÉGÜGY 21

- Égés ellen
- Rugalmas egészségügyi képzés

TECHNIKA 22

- Totalbike
- Online programozó-kurzus

ÉLETMÓD 24-25

- Hullámok hátán
- A programok lapja
- Van egy Szigetünk
- Az utolsó percben

INTERJÚ 26-27

- Rátai Dániel feltalálóval – Az ötletgyáros tudósjelölt Arizonában

KERESZTREJTVÉNY 29

ÚJDONSÁGOK 30

INTERJÚ – ESZES GÁBORRAL, a GKM tudásalapú gazdaság fejlesztéséért felelős miniszteri biztosával

„Amíg megfelelő versenyképességgel meg nem teremtjük az eszközöket, az alapokat, addig a segélyek osztásával csak tűzoltást végzünk, pedig nem ez a cél.”

INTERJÚ – BOJÁR GÁBORRAL, a Graphisoft igazgatótanácsá- nak elnökével

„...az első tized a munka klassz része, a nagy ötlet, ami működik, de a többi kilencetized már nem olyan szórakoztató. Ez így van: 10 százalék kreativitás és 90 százalék izzadság.”

INTERJÚ – DUDA ERNŐVEL, a SOLVO Rt. vezérigazgatójával

„A tavaly csatlakozott 10 ország közül egyértelműen hazánkban a legerősebb a biotechnológia, és azt gondolom, hogy a mi adottságaink messze a legjobbak. Erős a gyógyszeripar, s ez jó szakemberbázist feltételez, emellett az alapkutatói eredmények terén is jók vagyunk.”

INTERJÚ – RÁTAI DÁNIEL feltalálóval

„Ha valaki azt kérdezné, hogy hány geometriáról, vagy háromdimenziós modellezésről szóló könyvet olvastam végig, azt kellene mondanom, hogy egyet sem. Egyszerűen csak leültem a számítógép elé szórakozni és összejött a dolog.”

IMPRESSZUM

Felelős kiadó: **Dr. Balla László** igazgató

Lapigazgató: **Balla Gergely**

Főszerkesztő: **Nagy Zsuzsa**

Szerkesztőség: **3501 Miskolc. Pf.: 327**

Telefon: **(46) 411-877** • Fax: **(46) 411-762**

E-mail: **klick@mail.klick.hu** • Internet: **www.klick.hu**

Hirdetésfelvétel: **(20) 455-11-23**

Kiadó: **ONLINE HUNGARY Kft.**

ISSN szám: **ISSN 1589-7338**

Nyomda: **Inform Média Kft.**

SEMMIT NEM KAPUNK „CSAK ÚGY”

Ahogy egy előadáson is elhangzott, Európa erős a kutatásban, de gyenge a hasznosításban, ez az úgynevezett európai paradoxon, mely hatványozottan érvényesül Magyarországon – ehhez jön persze Amerika, a világ másik vége, ahol a dolog mindkét oldala „megfelelő”. Persze nemcsak az új tudás „előállításáról” van szó, hanem annak aktív alkalmazásáról, hogy a felhalmozott információt életminőségünk javításának szolgálatába állítsuk. Sokan sok helyen említették már, hogy hiányzik belőlünk valami. A vállalkozási kedv, a versenyszellem, az innovációs készség. Bill Gates is ezt mondta egy fórumon, csak ő egész Európára értette, úgyhogy Európa jól teszi, ha behúzza – s ebben nekünk is komoly szerepünk van –, mert kudarc ide vagy oda, bebizonyosodott, hogy 2010-re a kontinens már nem lesz a világ legdinamikusabban fejlődő tudásgazdasága, és Amerikának esze ágában sincs félni tőlünk mint versenytársától. A változás korán, iskoláskorban kell hogy kezdődjön. A Nemzeti Fejlesztési Tervben is szereplő kompetenciaalapú oktatás lényege, hogy a lexikális tudás mellett a diákoknak a képessége is meglegyen az új ismeretek befogadására. A „finn oktatási csodát” vizsgálva szakemberek arra jöttek rá, hogy a dolog egyik kulcseleme az asztalok elhelyezkedése. Az ottani tantermekben ugyanis félkörben állnak az asztalok, a gyerekek így nem egymás hátát nézik egész nap, hanem kommunikálnak egymással, reagálnak egymás szavaira, megtapasztalják a normális versenyt, de a csapatmunkát is. Az egésznek más a szelleme. Valami igazság lehet ebben, mert Kínából több száz tanítót küldtek Finnországba, hogy tanulmányozzák a módszert. Eszes Gáborral, a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium tudásalapú gazdaság fejlesztéséért felelős miniszteri biztosával ilyen kérdésekről beszélgettünk.

Nagyon érdekesen hangzik, hogy tudásalapú gazdaság fejlesztéséért felelős miniszteri biztos, mi foglaltatik ebben? Egy miniszteri biztosnak van munkaköri leírása?

Van persze, hiszen ez egy jól működő államigazgatás. A munkaköri leírásról pedig rögtön eszembe juttatta az első féléves jelentést, amit le kell adnom. Komolyra fordítva a szót, szerintem a tudásalapú gazdaság nem tévesztendő össze a tudásalapú társadalommal, a barátaim azt szokták mondani, hogy az utóbbi inkább újságírói szlogen, amit a szakemberek nem szeretnek definiálni. Ezzel szemben a tudásalapú gazdaság megfogható dolog, de persze nem az elméleti fejtegetés a lényeg. „Házon belül” azt mondjuk, hogy tudásalapú gazdaság minden, amiben nagy hozzáadott szellemi érték keletkezik, így ide tartoznak a modern technológiák, informatika, biotechnológia, nanotechnológia, legtöbbször ezeket emlegetik a világ más tájain is. Olcsó munkaerőből nem lehet megélni Európában, egyébként is kinek van kedve olcsón adni a munkajét? Akkor viszont magas hozzáadott értéket kell előállítani... Megnézzük, hogy milyen eszközökkel lehet a tudásalapú gazdaságot fejleszteni, mi szerepeljen az NFT II.-ben, kapcsolatot tartunk, illetve építünk a piaci szereplőkkel, igyekszünk összegyűjteni a jó projektötleteket, ápoljuk a nemzetközi kapcsolatokat.

Számos statisztikát olvashattunk már, a számok attól függően jók vagy rosszak, hogy a tudásalapú gazdaság fejlettségét milyen mutatókkal mérik és kihez viszonyítanak. Ön szerint milyen a helyzet?

Ha csak a számokat nézzük, egyértelmű, hogy többet kellene költeni az innovációra, a kutatás-fejlesztésre. Nem állunk olyan nagyon rosszul, de azért jól sem. Persze mindez csak viszonyítás kérdése, de azokhoz az országokhoz képest, amelyek ki akarnak törni és a GDP 2–3 százalékát fordítják kutatás-fejlesztésre, innovációra, azokhoz képest rosszul állunk. Ha egy hátrányt le akarunk dolgozni, akkor bizonyos területeken gyorsabban kell fejlődünk, ahhoz viszont nagyobb befektetések kellene... ezen a területen szintén nem állunk jól. A másik alapvető gond, hogy a kutatás-fejlesztésre fordított forrás struktúrája sem megfelelő. Az állam jóval többet költ K+F-re, mint a magánszféra. A piaci cégek, amelyek a bőrükön érzik a változásokat, nem fektetnek be eleget, s én azt hiszem, nincs is meg a hagyománya a dolognak. Legtöbbször nem úgy működik a dolog, hogy születik egy ötlet, megcsinálok, szabadalmaztatom, majd

Eszes Gábor

a GKM tudásalapú gazdaság fejlesztéséért felelős miniszteri biztos

Végzettség:

1971	Villamos üzem mérnök – Kandó Kálmán Villamosipari Műszaki Főiskola
1977	Fizikus – Eötvös Loránd Tudományegyetem, természettudományi kar
1988	Egyetemi doktori cím megszerzése
1995	MBA fokozat; University of Pittsburgh, Joseph M. Katz Graduate School of Business, USA és IMC, Budapest

Pályafutás:

1971–1977	Tungsram – üzem mérnök
1977–1985	KFKI Részecske- és Magfizikai Kutató Intézet – fizikus
1985–1989	Datacoop – a gyártás főmérnöke, marketing munkatárs
1989–1995	KFKI Számítástechnikai Rt. – ügyvezető-helyettes
1995–1997	Henco Bt. – tanácsadó, partner
1997–1999	Miniszterelnöki Hivatal; kormányfőtanácsadó
1999–2004	AAM – vezető tanácsadó
2004–	Gazdasági és Közlekedési Minisztérium – miniszteri biztos

Közéleti tevékenység:

1994–1998	a Nemzeti Informatikai Stratégia szerkesztőbizottságának tagja
1997–1999	az Informatikai Tárcaközi Bizottság titkára, több kormányzati munkabizottság tagja
2003–2004	az Információs Társadalom Koordinációs Tárcaközi Bizottság (Miniszterelnöki Hivatal) e-Kormányzat és Közhaló albizottságainak tagja (az Inforum képviselőjeként)

Klick havilap • 2005. július–augusztus

Fotó: Tímár Gígi

piacra dobom. Számtalan kutatás az egyetemekről indul, s mivel nincs megfelelő intézményrendszer és nincs kialakult gyakorlat, sokszor ott is marad ahelyett, hogy a piacra kerülne. Az általam bírált pályázatoknál sorra köszön vissza az a szemléletmód, hogy egyetemi kutatásra, tanszéki fejlesztésre kérnek forrást, s emellett alig láttam olyan pályázatot, amely arról szól volna, hogy a kutatását a piacra akarja dobni. Azt hiszem, sokan félnek a piaci viszonyoktól.

Hiányzik a vállalkozási kedv?

Hiányzik persze, de attól függ, mihez képest, az USA-hoz? Ha valaki Magyarországon megbukik a vállalkozásával, az szinte egy életre szól, nehéz visszakapaszkodni, nincs is meg a kultúrája. A csőd nem egy jogi eljárás, nem egy vállalkozás kulturált felszámolása a szemünkben, hanem tragédia, szinte már bűnügyi kategória, mintha börtönbe zárnák azt, aki csődbe megy. Egy piacgazdaságban ez „csupán” annyit jelent, hogy nem jött be az ötlet, de általában 10 ötletből egy fut be, kilenc pedig nem bizonyul jónak, ez természetes arány, nem tragédia. Azért úgy érzem, lassan változnak a dolgok, célzott bankhitelek, kockázati tőke... Egy nagy nemzetközi hardvergyártó például – a nevét nem mondhatom, míg hivatalosan be nem jelentik – kidolgozott, illetve egy amerikai egyetemmel kidolgoztatott egy új vállalkozói oktatási szisztémát, hogy a műszaki felsőoktatásban is megjelenjenek végre a vállalkozási ismeretek.

Ez a világcég sokat fektet ebbe, hiszen innen várja majd a tehetséges, ötletgazdag fiatal munkaerőt. Az a terv, hogy az amerikai egyetem a világcég kérésére, illetve útmutatásával átadja ezt a képzési programot a hazai tanároknak is, hogy az beépíthető legyen a magyar oktatásba. A lényeg, hogy a műszaki tudományokat tanuló fiatalok merjék, tudják menedzselni magukat. Az érintettek egyébként azt mondták erről a programról, hogy bár a világban számos országban oktatnak ilyen ismereteket például közgazdászoknak, a műszakiak valahogyan kimaradtak eddig ebből, pedig tudniuk kell, hogyan vigyék piacra a termékeiket.

A kormány prioritásai egyértelműek: a magas hozzáadott értéket „termelő” ágazatokat kell fejleszteni...

Az állam inkább csak kimondta, leírta azokat a dolgokat, amit egyébként a világ is mond. Az, hogy a biotechnológia és a nanotechnológia lesz az évszázad slágere, nem vitás. A magyar kormány meghallgatta a tanácsadókat és megnevezte, van-e megfelelő háttérünk ahhoz, hogy ezek a dolgok elinduljanak, és kiderült, hogy van, nem is kevés. Akkor nosza!

Ehhez kell például egy biotechnológiai stratégia, azt nemrég Kóka miniszter úr elő is adta a BIO2005 konferencián, 25 000 ember előtt. Ez nagyon fontos! Négy ország kapott lehetőséget arra, hogy miniszteri szinten ország-prezentációt tartson, abból az egyik hazánk volt.

Úgy látom, van itt lehetőség és van erő. Járt nálunk egy nagyon neves amerikai biotechnológiai guru, aki a vérzivataros piacon néhány év alatt három- milliárd dollárt forgatott meg. Egy workshopon vett részt hazánkban és a keze letörött, tolla elfüstölt a jegyzetelésben, annyi ötlet merült fel egy délelőtt során.

Amiről még nem szabad elfeledkeznünk, az az informatika és a logisztika. Nem csak mi gondoljuk így, a világ is azt mondja, hogy földrajzi elhelyezkedésünk révén senki nem ment meg minket attól, hogy logisztikai központ legyünk. A kérdés az, hogy képesek vagyunk-e ezt jól csinálni, a logisztika alatt ugyanis nem azt értjük, hogy talicskán arrébb toljuk az árut. Az egyik ágazatban megfogalmazott stratégia félig lefedi a másikat, hiszen mindegyik kutatás-fejlesztéssel kezdődik.

Ehhez a Második Nemzeti Fejlesztési terv kapcsán elnyerhető forrás jó segítség...

Nem segítség, inkább befektetés, persze vállalkozó szellem kérdése, hogy minek nézzük ezt a pénzt. Egyik nézőpont, hogy ez segély, ami átlendít a nehézségen. A másik pedig, hogy valaki belénk fektet, ad egy plusz lehetőséget, aztán pedig rajtunk múlik, merünk-e kockáztatni.

Most, hogy nagy a felfordulás az unióban az alkotmány és a költségvetés miatt, nem kerül veszélybe az a támogatás, amit 2007-2013 között remélünk?

Nem kerül veszélybe, de lehet, hogy kevesebb lesz valamivel. Felelős nyilatkozat eddig sem hangozhatott el pontos összegről, csak arról, hogy mennyit remélünk, mennyi lehet a maximum. Az EU nem áthidaló kölcsönként, segítségként adja ezt Magyarországnak, a befektetésért cserébe azt várja, hogy zárkózzunk fel és gazdaságilag erősítsük Európát. Nekünk is úgy kellene ezt felfognunk, hogy kapunk egy lökést a felzárkózáshoz. Ez felfogás, becsület és tisztesség kérdése. Bele kellene törődnünk, hogy nincsen ingyen ebéd, nem kapunk „csak úgy” semmit.

Az NFT II.-ben a tudásalapú gazdaság fejlesztése másképpen szerepel, mint az elsőben?

A második NFT kapcsán a stratégiai tervezés szintjén elért legnagyobb eredmény, hogy némi hezitálás után a versenyképesség, mint alapelv, vörös fonalként húzódik végig az egész fejlesztési terven. A versenyképesség javítása lett az a szűrő, ami minden nyalábon átível. Amíg megfelelő versenyképességgel meg nem teremtjük az eszközöket, az alapokat, addig a segélyek osztásával csak tűzoltást végzünk, pedig nem ez a cél.

BAJBAN VANNAK A VISA EUROPE ÜGYFELEK

Közel 800 ezer kártyatulajdonos adatait szereztek meg azok a hackerek, akik nemrég feltörték egy bankkártya-kibocsátó atlantai cég rendszerét. A Visa Europe közleményben kérte a tulajdonosokat, hogy keressék fel bankjukat, ha valami nincs rendben számlaegyenlegükkel. Az amerikai hackertámadás után néhány nappal kiderült, hogy néhány száz magyarországi kibocsátású Mastercard és Visa bankkártyát is érint az ügy, melyeket azóta felfüggesztettek, helyettük újakat bocsátottak ki. A hitelkártyacsalások – felmérések szerint – egyre inkább fenyegetik az online kereskedőket is, hiszen ha a csalók lopott hitelkártyák adatait használják fel, a valódi tulajdonosok meglepődve a számlaegyenlegen, visszakövetelik a kártyájukról jogtalanul leemelt összegeket, s így a kereskedők is rosszul járnak.

DIÁKOK A MICROSOFTNÁL

A Microsoft diákok segítségére is számít új Office-termékcsaládjának kifejlesztésénél. Magáról a szoftverről nem sokat árultak el a cég emberei, azt azonban igen, hogy a tervezésben komolyan építenek a felhasználók véleményére, ezért egy bizottságot állítottak fel, melynek tagjai között 12 diák van. A bizottság kiértékeli azt a közvélemény-kutatást, mely többek között a fiatal generáció munkastílusát és az informatikával való kapcsolatát firtatja. A diákok vizsgálják majd a személyes és az elektronikus kommunikáció viszonyát, az informatika szociális hatását és a különleges technikai alkalmazásokat is.

6. ELEARNING FÓRUM

Eljuttatni a kellő tudást a megfelelő időben a megfelelő embereknek, alacsony költségvetés mellett, lehetőleg elektronikus úton. A 6. eLearning Fórum résztvevői ennek nehézségeiről és lehetőségeiről beszélgettek a kétnapos konferencián. Mint Fabrizio Cardinali, az eLIG/CEO Giunti alelnöke mondta, a többség a könyvnyomtatásban sem látott további lehetőségeket a Biblia kinyomtatásán túl, nem csoda, hogy sokan kételkednek az eLearning módszereiben is. A pozitív példák azonban meggyőzőek, így a Digitális Középiskola, a miskolci Földes Ferenc Gimnázium levelező tagozatán, ahol elsősorban hátrányos helyzetű romák szerezhetnek érettségit az internet és a digitális tananyagok segítségével. A konferencián felmerült az egységesítés szükségessége is, a scorm szabvány bevezetésével a felhasználó majd könnyedén válthat a rendszerek között a tananyag megváltoztatása nélkül.

PÁLYÁZAT KISVÁLLALKOZÁSOKNAK

A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium pályázatot hirdetett mikro- és kisvállalkozások internetes megjelenésének támogatására. A pályázat során a honlap-kialakítás összköltségének maximum 40 százaléka, de legfeljebb 300 ezer forint támogatás nyerhető el. A rendelkezésre álló keretösszeg 250 millió forint, a támogatott pályázatok száma várhatóan 900-1000 között alakul. A pályázatokat 2005. június 20-tól szeptember 30-ig lehet benyújtani, az elbírálás folyamatos. Bővebb információ és a pályázati útmutató a minisztérium weboldalán:

www.gkm.gov.hu

INDUSTRIA 2005

A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM) idén is részt vett az Industria 2005 szakkiallításban. Ez tekinthető az új forráskereső portál, a lendulet.hu első nagy nyilvános megmérettetésének. A kiállítás négy napján több százan fordultak meg a GKM standján, hogy megismerkedjenek a felhasználóbarát internetes pályázati keresővel. A látogatók az uniós és hazai forrásokon kívül a hitelkonstrukciókról, a támogatásból megvalósuló beruházások menetéről és korábbi népszerű pályázatok folytatásáról érdeklődtek.

www.lendulet.hu

JELSZÓELLENŐR

A NetAcademia Oktatóközpont bemutatta „jelszóellenőr” online szolgáltatását, melynek segítségével bárki másodpercek alatt megtudhatja, mennyire ellenálló a számítógépét védő jelszó. Egy hacker – aki egy kis „szaktudással” rendelkezik – néhány perc alatt bejuthat számítógépünkbe, ha jelszavunk nem elég erős. Egy jól megválasztott jelszó – kombinálva a megfelelő titkosítási algoritmussal – azonban gyakorlatilag értelmetlenné teszi a próbálkozást. A Jelszóellenőr kiszámítja, hogy egy 3 GHz-en működő Pentium IV-es processzorral rendelkező számítógépet mennyi idő alatt törne fel egy hacker, ha az összes lehetséges – másodpercenként akár milliós nagyságrendű – kombinációt végigjártva akarja megfejteni a kódot. Például a „Tomi75” karaktersort használva a jelszóellenőr szerint 3 óra 9 perc és 20 másodperc szükséges jelszavunk feltöréséhez. Még két betűt írva az előzőhöz, már több mint másfél évre volna szüksége a hackernek, alapvető fontosságú tehát a jelszó hossza. Próbálják ki!

www.netacademia.net/jelszoellenor

EST.HU – ÚJABB SIKER

A Pesti Est mint ingyenes szabadidős online programmagazin idén is rangos elismerésben részesült. A Nemzetközi Superbrands Szervezet több mint 40 országban működik, a Superbrand díjat annak a szolgáltatónak ítéli, mely a saját területén kiváló hírnevet szerzett, és a fogyasztók szemében „értéket” képvisel. Az online magazin összegyűjti és áttekinthető formában, könnyen kereshetően teszi közzé az ország szabadidős, kulturális rendezvényeit, külön segítve a fővárosban található helyek gyors kikeresését. Az ingyenes programmagazin nyomtatott formában az ország minden tájára eljut, a most díjazott Pesti Est 13 éve ad útmutatást a szórakozni vágyóknak, legyen szó színházról, moziról, koncertekről, vagy akár sportról.

www.est.hu

Klick havilap • 2005. július–augusztus

IFJÚSÁGI TUDOMÁNYOS VERSENY

A 2004/2005-ös tanévben meghirdetett Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs versenyen összesen tíz találmányt díjazott a zsűri. A mindössze 15-20 éves fiatalok idén is szolgáltak meglepetéssel. Az egyik legérdekesebb találmány – a formatervezett szerszámmal – két miskolci fiatal műve, akik a dolog sűrűjében jöttek rá, mennyivel kényelmesebb volna a mezőgazdasági munka saját tervezésű szerszámokkal. A kéz formáját követő nyélen valóban jól esik a fogás, s a nyél egy gyorszárral egyszerűen leszerelhető, illetve összekapcsolható egy másik fejjel. A diákok találmányukkal bronzérmesek lettek, a díjazott műveket a Magyar Szellemi Termék Börzén két napon át tekinthették meg az érdeklődők a Millenárison. Az országos versenyt a Magyar Innovációs Szövetség, az Oktatási Minisztérium és az Iparfejlesztési Közalapítvány támogatja.

INTERNET KONTRA NYOMTATOTT ÚJSÁG

Háttérbe szorítja-e az internet a nyomtatott újságot? Erre a kérdésre kereste a választ a Nielsen/NetRatings. Felmérésük szerint a netezők több mint hetven százaléka nem teszi le a nyomtatott újságot, annak ellenére, hogy az interneten bármit megtalál. Eddig kevés felmérést készítettek az internetezők újságolvasási szokásairól, így nehéz megbecsülni, hogy a jelenlegi arány hogyan alakul majd a jövőben. Szakemberek arra számítanak, hogy egyre többen olvassák majd a nyomtatott újságok online változatát, és népszerűbbek lesznek az internetes hírkeresők – az újságok eladási statisztikái legalábbis erre engednek következtetni.

SULINET EXPRESSZ III.

Az Oktatási Minisztérium (OM) által meghirdetett Sulinet Expressz III. pályázatára tizenkilencen jelentkeztek, ebből tizenegyen feleltek meg minden tekintetben a kiírásban foglaltaknak. A véglegesített eredményt, azaz a nyertes pályázók nevét hamarosan közzéteszi a tárca, a második pályázat során megkötött szerződések így június utolsó napján érvényüket veszítik. Az új pályázat szigorúbb követelményeket tartalmazott meg a kereskedőkkel szemben a szolgáltatást és a garanciális kérdéseket illetően. A 2003-ban indult Sulinet Expressz program az első évet 23 millió forintos forgalommal zárta, a tavaly nyári változások után ez valamelyest csökkent 2004-ben. Az OM idén 10 milliárdos

forgalomra számít. Azok a cégek, amelyeket az első két pályázat során kizártak, már nem vehettek részt a harmadik körben.

SZEX ÉS KÁBÍTÓSZER A NETEN

Egy osztrák intézet nemrég felmérést készített, hogy megtudja, milyen oldalakat látogatnak a fiatalok a világhálón. A 800 fiatal kulturális szokásait vizsgáló teszt lehangoló eredményt hozott, a 10-18 éves korosztály szinte „virtuális bűnbarlangnak” tartja az internetet. A megkérdezett tinik több mint fele állította, hogy járt már szerencsejátékokat, illetve pornográf tartalmakat kínáló weboldalakon, sőt olyanok is akadtak – szerencsére „csak” néhány százaléka –, akik saját bevallásuk szerint tudják, hol „érdemes” a neten kábítószer keresni. Lehet, hogy sok fiatal csak kíváncsiságból keresi ezeket a honlapokat, mindenesetre nem árt, ha a szülők és a tanárok elbeszélgetnek a diákokkal, milyen negatív hatások érhetik őket a netet böngészve, hiszen a tiltás önmagában sajnos nem mindig a legjobb megoldás.

ÚJ EURÓPAI KUTATÓI HÁLÓZAT

Beindították az európai kutatói közösség új generációs hálózatát, mely nemzetközi szinten is egyedülállónak számít. A GEANT2 500 gigabit/sec. kapacitással bír, s a kutatók igényeihez igazodva óriási mennyiségű adat feldolgozására képes. A hálózat kiépítésében hazánk is részt vett. A GEANT2 az eddigi legnagyobb európai kutatói infrastruktúra, hiszen több mint harminc ország tudósait köti össze. Az új hibrid hálózat újdonsága, hogy csak kisebb szerepet játszik benne a távközlési cégektől bérelt infrastruktúra, nagyobb részben a kontinens kutatói közösségének saját üvegszálas kábeleire épít. A GEANT2 az európai kutatási és felsőoktatási

si hálózatok hetedik generációját képviseli, a programhoz az unió több mint 90 millió eurót adott, de még közel ennyire volt szükség, ezt a kutatószervezetek adták össze, többek között a hazai NIF/Hungarnet, melynek jelenléte óriási lehetőség Magyarország számára, a felsőoktatásban és a kutatási szférában egyaránt.

UPC KÁBELES TELEFON EGYRE TÖBB VÁROSBAN

A UPC néhány hónapja megkezdte közcélú telefonszolgáltatását, mely a megszokott módon használható, ám sokkal jobb hangminőséget biztosít, mint a hagyományos vezetékes telefon. Az előfizetőknek nem kell készüléket cserélniük, és nincs szükségük tovább eredeti vonalas előfizetésükre. Budapest mellett nyárra 12 vidéki nagyváros kerül a rendszerbe. A digitális alapú telefon a meglévő kábeltéves hálózatot használja a legfejlettebb IP alapú adatátvitel segítségével. Az alacsony havi, illetve percdíjak alapján, az új szolgáltatás 20-30 százalékkal olcsóbb lehet a réginél. Attól függően, hogy az előfizető milyen UPC-s szolgáltatásokat vesz igénybe, „csomag-kedvezmény” is kap, akinek például Chello-ja és kábeltévéje is van, 1240 forintos előfizetés mellett cseveghet, ráadásul hálózaton belül – más UPC-s telefonelőfizetőkkel – percdíj nélkül.

www.upc.hu

E-JEGGYEL A MALÉV JÁRATAIN

A Malév június 15-én köszöntötte első, e-jeggyel utazó ügyfelét Budapesten. A cég június elején indította el új szolgáltatását, az elektronikus jegy minden tekintetben kiváltja a korábbi papíralapú jegyet. Egy nemzetközi ajánlás 2007-től teszi kötelezővé az elektronikus jegyre való áttérést, a Malév ezt jóval előbb lehetővé tette utasai számára, hiszen ez a rendszer gyorsabb, hatékonyabb ügyintézését tesz lehetővé. Egy azonosító kódról van szó csupán, amelyhez az utazáshoz szükséges adatok kapcsolódnak. A Nemzetközi Légifuvarozók Szövetségének felmérése szerint a papíralapú jegy tízszer annyiba kerül a cégnek, mint az elektronikus, az új szolgáltatás így jelentősen csökkenti a Malév költségeit. E-jegyet a légitársaság portálján és a jegyirodáknak lehet vásárolni, a tesztidőszak alatt a Budapest–Berlin, Budapest–Madrid és a Budapest–Tel Aviv útvonalakra. A rendszert a Malév hamarosan kiterjeszti más desztinációkra is és self check-in pultokat állít fel a Ferihegyen, hogy minél gyorsabb és egyszerűbb legyen az utazás.

www.malev.hu

EGYTIZED KREATIVITÁS, KILENCTIZED VEREJTÉK

Ketten ötezer dollárral – így indult a Graphisoft 1982 nyarán, novemberre megszületett az első szoftver, majd a cég néhány éven belül a Macintosh gépekre kidolgozott építészeti tervező szoftverek vezető forgalmazója lett Európában. Megjelent a Windows alatt futó változat is, sorra jöttek létre a leányvállalatok szerte a nagyvilágban, egyre több építész dolgozott az ArciCAD-dal, de ami fontosabb, messze földön híres épületek születnek úgy, hogy azok virtuális megjelenítését az ArchiCAD-dal tervezték. A társaság részvényeit egy ideig a frankfurti Neuer Markt-on jegyezték, de később a vezetés inkább a Budapesti Értéktőzsde mellett tette le voksát. A 3D építészeti tervezési és kivitelezési szoftvertechnológia fejlesztője ma a világ egyik vezető szoftverfejlesztő cége ezen a területen. Bojár Gábort, a cég alapítóját, az igazgatótanács elnökét – akit Közép-Európa tíz legsikeresebb vállalkozója közé is beválasztottak, és számos hazai kitüntetésben részesült – a siker titkáról kérdeztük.

Miben volt különleges a Graphisoft a kezdetek kezdetén? Miből kovácsolt sikert?

1982-ben százával alakultak a cégek, mert akkor fogadták el a kisvállalkozói törvényt. Már létezett ugyan a szoftverexport, de abban az időben az a szoftveresek exportját jelentette, afféle rabszolga-kereskedelmet, egy-egy nagy állami vállalat bérmunkáiba adta a programozóit. Ezek a programozók rájöttek, hogy jobban járnának, ha céget alapítanának, és kihagynák a dologból az anyavállalatot. Mi nem ezt csináltuk, mindezt csak azért mondtam el, hogy érzékeltessem, nem volt olyan különleges dolog céget alapítani és „külfölddel dolgozni”. Mi abban tértünk el a többségtől, hogy nem a munkaerőnk adtuk el, hanem terméket csináltunk itthon, és azt adtuk el. Sajnos a rendszerváltás óta nem született túl sok olyan cég, amely terméket állít elő és azzal kereskedik.

Mi hiányzik ehhez leginkább?

A valódi vállalkozói szellem és kockázatviselési hajlam, ami a rendszerváltás előtt sokkal inkább jelen volt, mint ma. Az akkori körülmények – szocialista tervgazdaság – között nagyon erős volt a kitörési vágy, hiszen amiből ki lehetett törni, az nagyon rossz volt, s ez vállalkozásra ösztönzött. Vállalkozás alatt azt értem, hogy nem munkavállaló vagyok, hanem azt mondom: ebben nagy lehetőség van és ezért hajlandó vagyok mindent kockára tenni. Ez az, amit a rendszerváltás óta egyre inkább hiányolok, mintha csak a sült galambot várnánk.

Mi az, ami inkább visszatart, ahelyett, hogy ösztönözne a vállalkozásra?

Például a túlzásba vitt pályázati rendszer. A pályázat lassan felváltja a vállalkozási szellemet. A rendszer azért nem egészséges, mert nem kifejezetten a piacképes termék előállítására sarkall, hanem inkább arra, hogyan lehetne a pályázat kiírójának bebizonyítani, hogy a termék piacképes. Egyáltalán nem jó helyen bizonyítunk. Természetesen nem tagadom a kezdeti

segítség fontosságát, akár állami pénzből, pályázati formában is, de a pályázat lassan nem kiegészítő segítséggé, hanem főcélá válik. Az unió kommunikációja is azt sugallja, hogy az EU-ból dől a lé, abból lesz itt minden jó... Ez tragédia. A kockázatvállaló cégek működéséhez kell egy bizonyos külső kényszer. Ennek a külső kényszernek az elmúlása a vállalkozásra való hajlamot csökkenti, tehát a vállalkozókat nem elsősorban pályázati pénzekkel kellene orientálni.

Túl erős az állami szerepvállalás?

Sokkal nagyobb lett, mint régen és ez árt. Az a legnagyobb baj, hogy jobb sorsra érdemes elmék azon törik a fejüket, hogy lehet a pályázatot megírni, ahelyett, hogy azon gondolkodnának, hogy lehet a piacra betörni.

Visszatérve a Graphisoft indulásához – megvolt a tudás, de azért jött egy kis baráti segítség is 5000 dollár formájában...

Ketten programoztunk a társammal, és egy idősebb barátunk valóban 5000 dollár „kezdőtőkével” támogatott minket. Nagy szükségünk volt arra a pénzre, anélkül hiába lett volna a szellemi tőke, nem tudtunk volna elindulni, de ennek a pénznek a megszerzését nem sikernek, hanem kötelezettségnek tekintettük. Az első programunkat meg is tudom mutatni, az alakulásunk évében, novemberben lett kész a rajz mint első eredmény. Mire ebből olyan termék lett, amit valóban el is tudtunk adni, még öt év telt el. Elkezdtünk piacot keresni, és rengeteg szenvedés, kínlódás árán megtanultuk, hogy mi a különbség a kezeink között működő, bemutatható program és az eladható termék között. A fejlesztők sokszor utálják ezt, mert az első tized a munka klassz része, a nagy ötlet, ami működik, de a többi kilenctized már nem olyan szórakoztató. Ez így van: 10 százalék kreativitás és 90 százalék izzadság.

Fizikusként érzett magában elég kurázsit a dolgok menedzseléséhez? Szereti/szerette csinálni ezt a 90 százalékot is?

Lehet, hogy jogászként vagy közgazdászként sok olyan konkrét dolgot tanultam volna, ami kifejezetten jól jön az üzleti életben, viszont fizikusként megtanultam egyfajta strukturált gondolkodásmódot, ami a mai napig nagyon sokat jelent. Az imént például jogászokkal tárgyaltam, én úgy érzem, hogy az a fajta deduktív gondolkodásmód, amit fizikusként tanultam meg, itt is bevált: egy bonyolult, minden részletre kiterjedő jogi szerződés is olyan, mintha egy tételt akarnék bebizonyítani.

Bojár Gábor

a Graphisoft társalapítója, az igazgatótanács elnöke

Végzettség:

1973

az Eötvös Loránd Tudományegyetemen fizikus diplomát szerez

Pályafutás:

1973–1981

az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet matematikai csoportvezetője

1982–

társával megalapítja a Graphisoftot, ma a cég igazgatótanácsának elnöke

1995–

a Richter Gedeon Rt. igazgatóságának tagja

1998–2005

a Soros Alapítvány Kuratóriumának tagja

- 1998-ban a Wall Street Journal Közép-Európa tíz legsikeresebb vállalkozója közé választotta és több alkalommal meghívást kapott a Davosi Világgazdasági Fórumra is
- Számos hazai kitüntetésben is részesült, ezek közül a legrangosabb a Magyar Köztársaság Széchenyi-díja és a Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje

Klick havilap • 2005. július–augusztus

A cég dolgai lefoglalják minden percét? Programoz még? Nemrég könyvet is írt.

Már nem programozok, és ma már nem tölti ki a cég minden percemet. A könyvre is azért volt időm, mert már nem én vagyok a vezérigazgató. A könyvem 1998-ig szól a cégről, amikor még vezérigazgató voltam, de a tőzsdei bevezetés után elkezdtem keresni a módját, hogyan válasszuk el a napi vezetést a stratégiai kontrolltól. Ma már csak az igazgatótanács elnöke vagyok.

Mennyire volt nehéz kivonulni az operatív vezetésből ennyi év után?

Nehéz volt, de fölfogtam, hogy ennek így kell lennie. Egy nagy cégnél egy esetleges rossz döntés megváltoztatása hónapokig is eltarthat, a rossz döntés elkerüléséhez pedig nagyon fontos a megfelelő kontroll. Akik aktív részesei a napi irányításnak, nem tudják felülről szemlélni a dolgot, hiszen elfogultak. A tulajdonos felett kontroll már nincsen, majdnem azt csinál, amit akar, de ebből az is következik, hogy egy bizonyos vállalatméret fölött már nem az a legjobb, ha a tulajdonos egyben az operatív vezető is.

Látogatja még rendszeresen a leányvállalatokat?

Vezérigazgató koromban minden évben meglátogattam az összes leányvállalatunkat és a fontosabb partnereinket. Rengeteget utaztam, évente legalább egyszer körbeutaztam a Földet is. Nagyon szerettem ezt, de egy idő után már fárasztott. Volt olyan eset is, amikor három hét alatt öt földrészen jártam. Ennek az útnak a legjellemzőbb része talán az volt, amikor egy konferenciáról Hawaii-ból átrepültem Új-Zélandra, hogy meglátogassam az ottani képviselőket, majd Ausztráliába, és onnan utaztam tovább egy újabb konferenciára Hongkongba, ahol zömmel azok vettek részt, akikkel Hawaii-n már találkoztam, szóval ők egyszerűen csak átruccantak Hongkongba, miközben én már Új-Zélandot és Ausztráliát is megjártam. Ausztráliában egyébként összesen négy órát töltöttem, és amikor Sidney-ben az egyik tárgyalási helyszínről átmentünk a másikra, és a kocsiból útközben megláttam az opera épületét, akkor azt mondtam magamnak, hogy örült vagyok, itt a világ egyik legszebb épülete, de nincs két percem kiszállni a kocsiból megnézi.

Mióta nem vezérigazgató, mit csinál szívesen az így „visszanyert” időben?

Így többet taníthatok. Azt szoktam mondani, hogy a vállalkozás egy izgalmas és színes élet, én azért szeretem, mert a sikerélmény nagyon sokféle lehet benne, ha az ember tényleg hajt. Eredetileg tudósnek készültem, de mint fizikus, azt hiszem sokkal kevesebb sikerélményem lett volna.

Fotó: Tímár Gígi

Ma a Budapesti Értéktőzsdén jegyzik a cég részvényeit, de megjárták Frankfurtot is...

A '90-es években döntöttünk a tőzsdei bevezetés mellett. Nem a tőkéhez jutás volt a fő cél – tőkénk szerencsére mindig volt elég a megtermelt nyereségből –, sokkal inkább az, hogy a tulajdonosok vagyonának egy része likvid legyen. A cég nagyon sokat ér, de azért nem adtak kiflit a boltban, ha a Graphisoftban megtestesülő dollármilliók „nem látszanak”. Egyrészt ezt oldottuk meg a tőzsdei bevezetéssel. Vannak, akik ezt szégyenlősen el szokták hallgatni, de szerintem nincs miért, hiszen a tőzsdén való megjelenés fő céljai között mindig ott szerepel a tulajdon likviddé tétele.

Második szempont, hogy az újabb kollégákat is részvényekkel ösztönözzük, hiszen a meggazdagodás álma fontos, hogy valaki hajlandó legyen akár 24 órát dolgozni. Ráadásul a tőzsdei jelenlétnek komoly marketingértéke is van, az ott jegyzett cégektől szívesebben vásárolnak, mert az egyfajta biztonságot jelent.

Miért éppen Frankfurt?

Nem is Frankfurt volt az elsődleges cél, hanem a NASDAQ, mert az ilyen technológiai cégek zömét ott jegyzik. Oda készültünk mi is, de amikor 1997-ben indult a frankfurti Neuer Markt azzal a céllal, hogy Európa technológiai tőzsdéje legyen, akkor inkább ezt választottuk, hiszen Európában inkább itthon vagyunk. Sajnos azonban a Neuer Markt túl gyors növekedést produkált, az árfolyamok hirtelen megugrottak, s az nem volt fenntartható sokáig, hamarosan össze is omlott. A nagyon gyorsan nagyon sokat ígérő lehetőségekkel mindig is vigyázni kell, mert az ember ráépíti az üzletét, s amikor az megtorpan, összeomlik minden. Én például ezért nem csináltam a nyolcvanas évek közepén PC-összeszerelő céget a Graphisoftból, pedig azon a területen óriási pénzeket lehetett keresni. Az akkori magánvállalkozások zöme ezzel foglalkozott, gyorsan sokat keresett, de aztán tönkrement. A tőzsdéhez visszatérve, 2000-ben a Budapesti Értéktőzsde mellett döntöttünk.

Hányan terveznek ma nagyjából a Graphisoft szoftvereivel, mire büszke?

Az ArchiCAD felhasználók száma százezer fölött van, de mi nem erre vagyunk a legbüszkébbek, sokkal inkább arra, hogy mit terveznek a szoftvere-

inkkel. Abban vagyunk világelső, hogy azoknak az épületeknek, melyeknek felépítették a háromdimenziós számítógépes modelljét, több mint felét ArchiCAD-dal tervezték. Egy darabig csak a mi szoftverünk tudta a 3D-t, ez ma már nem újdonság, de továbbra is a miénkkel dolgoznak a legtöbbet. Kezdve az elsősor: a Genova közepén felépített ceruzaházzal. Valóban az volt az első olyan nagy épület, amit az ArchiCAD-dal terveztek és fel is épült a nyolcvanas évek végén. Említhetném a Melbourne-i Eureka-Towert, vagy a World Trade Center helyén épülő épületkomplexumot, melynek jelentős részét a mi szoftverünkkel tervezik. Mi erre vagyunk igazán büszkéek.

SPECIALISTÁK A BIOTECHNOLÓGIÁBAN

Április 1-jén hirdették ki a XIII. Magyar Innovációs Nagydíj Pályázat eredményét: a díjat a mindössze hat évvel ezelőtt alakult SOLVO Biotechnológiai Rt. nyerte az „ABC transzporter tesztreagens termékcsalád” kifejlesztéséért. A pályázat egyik feltétele az volt, hogy a szóban forgó K+F eredmény, szabadalom, új termék vagy éppen szolgáltatás kiemelkedő hasznot hozzon tulajdonosának. Nos, a SOLVO Rt. az elmúlt év során a csupán három éve fejlesztett termékcsaládból közel 200 millió forint árbevételre tett szert. A díjazott ABC transzporter-fehérjék fontos szerepe, hogy megvédjék a szervezetet azoktól a mérgező kémiai anyagoktól, amelyek a környezetben fordulnak elő és befolyásolják a gyógyszerek eloszlását a szervezetben. A kutatások háttéréről, a biotechnológia szerepéről és a „modern” gyógyszergyártásról ifj. Duda Ernővel, a SOLVO vezérigazgatójával beszélgettünk.

Ha biotechnológiáról esik szó, sokaknak a génmódosított növények jutnak eszébe, és elsőként nem a jobb termés hozamra gondolnak, hanem hogy az ilyen növények mennyire ártalmasak.

A géntechnológiának nagyon rossz a kommunikációja: a bulvársajtó nem ír arról, hogy a jelenlegi tudományos ismereteink szerint lényegesen biztonságosabbak a genetikailag módosított növények, mert csak a jó tulajdonságok kerülnek át a módosított növényekbe, szemben a hagyományos kereszteződéssel, ahol sok minden más is átöröklődik, például az allergiára való hajlamért felelős gének. A hibridkukoricától is sokáig tartottak a farmerek, de ma már mindenki azt természetesen. Ennek megértése és elfogadása időbe telik. A gond az, hogy míg az eddig konzervatív Európai Unió most meghajolt a tudományos érvek előtt, addig hazánkban még mindig tüzzel-vassal harcolnak ellene. Tiltakozhatunk, de Amerikában, Kínában vagy Indiában sokkal magasabb produktivitást fognak elérni a genetikailag módosított növények termesztésével, hiszen azok jobban tűrik a szárazságot, a fagyot, ellenállóbbak a kórokozókval szemben, magasabb a tápértékük, és egészségesebbek, mert nincs szükség a permetezésükre. Mi eközben egyre kevésbé vagyunk versenyképesek és előbb-utóbb nem fogjuk tudni exportálni a termékeinket. Magyarországon egyébként ma nincs olyan hazai cég, amelyik kifejezetten, cégszerűen mezőgazdasági biotechnológiával foglalkozna.

Önök a humán biotechnológia területén tevékenykednek és nemrég Innovációs Nagydíjat is nyertek. Miért kapták?

Mi ahhoz értünk, hogyan lehet egy alapvető eredményből terméket vagy szolgáltatást csinálni az élettudományok területén. Kifejezetten biotechnológiával foglalkozunk, például diagnosztikai termékekkel, korai gyógyszerkutatással, új terápiás eljárások fejlesztésével, amelye-

ket gyógyszergyáraknak adunk el. Erről szól az Innovációs Nagydíj is, amit nyertünk. Azoknak a fehérjéknek, melyekkel mi foglalkozunk, az a szerepük, hogy szabályozzák, hogy egy adott kémiai anyag a szervezetben miképpen oszlik el. Ezek olyanok, mint a kis pumpák, amelyek eldöntik, hogy a gyógyszerjelölt molekula átmehet-e egy határterületen, vagy sem.

Minderre azért van szükség, hogy a gyógyszerek hatóanyagai a megfelelő helyre jussanak el az emberi szervezetben?

Igen, mert ha megnézzük, hogy a különböző gyógyszerjelölt molekulák hol és miért vullanak kudarcot, meglepő módon nem a hatékonyság a legnagyobb gond, sokkal inkább a toxicitás, a mellékhatások, azaz, hogy nem a megfelelő helyre jutnak el és így nem kívánt hatásai vannak. Fontos, hogy a hatóanyag csak oda jusson el a szervezetben, ahol optimálisan fejtheti ki hatását, illetve hogy más szerveket ne károsítson. Ez egy új terület, ezt a technológiát és az ahhoz szükséges reagenseket a világ legnagyobb gyógyszergyárainak adjuk el. Korábban a gyógyszergyárak ilyen kutatásoknál más eljárásokat alkalmaztak, elsősorban állatkísérleteket, mi viszont olyan megoldást nyújtunk,

amihez ezekre nincs szükség. Véleményem szerint az a fejlődés útja, hogy a kutatás-fejlesztési piacon találjunk egy rést, ahol a legjobbak tudunk lenni és a SOLVO talált is egy rést, ahol piacvezető az egész világon.

A kormány húzóágazatként jelölte meg a biotechnológiát. Ön mint a Magyar Biotechnológiai Szövetség elnöke hogyan látja, hamarosan az lehet?

Most egyértelmű törekvés, politikai akarat mutatkozik ennek megvalósítására. A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium (GKM) – Magyarország történetében talán először – kimondta, hogy vannak olyan magas hozzáadott értékkel bíró területek, melyek prioritást élveznek és az egyik a biotechnológia. A GKM a Magyar Biotechnológiai Szövetséggel együttműködve kidolgozott egy stratégiai programot, melyben 22 szükséges lépést fogalmaztunk meg. Nem óriási ördögösségek ezek, olyasmiről van szó, mint a finanszírozás, különösen a korai cégeknél, vagy az inkubáció. A biotechnológiában nagyon komoly piaci lépési korlátot jelent, hogy komoly műszerezettségre és laborokra van szükség. Egy biotech céget nem indíthat el három egyetemista egy kollégiumi szobában, mint egy IT céget, hiszen sokszor izotópokra, szövettenyésztésre, műszerekre van szükség, de az inkubátorházak mindezt biztosíthatják. Bízom benne, hogy néhány hónapon belül a finanszírozás kérdésében komoly előrelépés történik. Problémás kérdés még olyan menedzserek képzése, akik értenek az élettudományokhoz, ezen kívül a szabadalmaztatás támogatását is meg kellene növelni. A szabályozórendszerben előrelépés az innovációs törvény tavalyi megszületése, amely nagyot lendíthet az iparág fejlődésén.

Duda Ernő

a SOLVO Rt. vezérigazgatója

Pályafutás:

1991–1996	a Copy General ügyvezető igazgatója
1996–1999	az LP Invest Kft. ügyvezető igazgatója
1998–1999	az Amerikai Kereskedelmi Kamara alelnöke
1999–	a SOLVO Biotechnológiai Rt. alapító-vezérigazgatója

- a Magyar Biotechnológiai Szövetség alapító-elnöke, a Kutatási és Technológiai Innovációs Tanács tagja
- meghívott előadó a Szegedi Tudományegyetemen és menedzsment kurzusokat tart az Open University Euro-Contact Business School képzési programjaiban

Klick havilap • 2005. július–augusztus

Az Innovációs Nagydíjat Mádl Ferenc (balra) adta át Duda Ernőnek.

A biotechnológiát számos kormány kiemelt területként kezeli... milyenek az esélyeink?

A tavaly csatlakozott 10 ország közül egyértelműen hazánkban a legerősebb a biotechnológia, és azt gondolom, hogy a mi adottságaink messze a legjobbak. Erős a gyógyszeripar, s ez jó szakemberbázist feltételez, emellett az alap kutatási eredmények terén is jók vagyunk. Úgy gondolom, egyértelműen adott a lehetőség, hogy a legerősebbek legyünk ezen a területen. A trendkutatók egyébként azt mondják, hogy a biotechnológia és a gyógyszeripar 10-15 éven belül a világ vezető iparága lesz, ezért is emeli ki szinte minden kormány stratégiája. Nemrég egy szakember azt mondta, hogy a világ 237 országából nagyjából 180 tartja stratégiai fontosságúnak a biotechnológiát; még a jordán királynak is van biotechnológiai szakértője, bár az ország teljes K+F büdzséje összesen másfél millió dollár. Én szeretném, ha a cégem öt éven belül rendelkezne ekkora K+F büdzsével, és ezzel azt akarom mondani, hogy nem a spanyolviaszt találta fel a magyar kormány, amikor többek között a biotechnológiát húzóágazatként jelölte meg, egyszerűen felismerte, hogy ez reális cél, és ha Magyarország lemarad, abból nagyon nagy baj lesz.

Azt olvastam, hogy a ma piacra dobott gyógyszerek több mint fele biotechnológiai módszerekkel készül. Mit jelent ez?

A világon beszédett gyógyszerek fele teljesen hatástalan, mert amikor ezeket a gyógyszereket kifejlesztették, nem tudták, hogy pontosan

hogyan hatnak. Amit tudtak, az az, hogy van egy hatóanyag, amitől a betegek egy része jobban lesz, ezért gyógyszert csináltak belőle. Ma teljesen másként működik ez, mint 50 évvel ezelőtt: manapság a gyógyszerek fele valóban biotechnológiai cégektől indul, amelyek eladják a kutatásaikat a gyógyszergyáraknak. A biotechnológia egészen másképpen közelíti meg a dolgot, mert pontosan tervezi meg a gyógyszert. Megismerjük a betegséget egészen a molekuláris szintig, és számítógéppel tervezünk egy olyan molekulát, ami semmi mást nem csinál, mint megcélazza a hibás folyamatot, az oknál próbálja kiküszöbölni a betegséget, nem a tüneteket szünteti meg. Ma már vannak olyan komputerrel tervezett, speciálisan ható rákellenes készítmények a piacon, amelyek mellékhatás és kemoterápia nélkül is eredményesek. Az Amerikai Rákkutató Központ célja, hogy 2015-re minden rákos beteg gyógyítható legyen. Bármennyire ambiciózusnak hangzik is ez, nem lehetetlen; jelentős mértékben inkább a pénztől függ, egy gyógyszer piacra vitelének a költsége ugyanis a tízszeresére nőtt ahhoz képest, ami húsz évvel ezelőtt volt, hiszen ma számtalan dolgot megvizsgálunk, amit régen nem is tudtunk. Ettől persze a ma piacra kerülő gyógyszerek összehasonlíthatatlanul biztonságosabbak is.

Ezek szerint a jövő gyógyszerei biotechnológiai laboratóriumokban készülnek majd?

Igen, és ez nem a távoli jövő. A piacon lévő, közismert fejfájás-csillapítókból például ma már nem lehetne gyógyszer, mert egyszerűen nem

mennének át a teszteken. Azért forgalmazzák őket mégis, mert jelenleg még nincsenek helyettük új gyógyszerek, a régiekről pedig már rendelkezünk 30-40 év tapasztalattal, arról nem is beszélve, hogy a biotech gyógyszerek nagyon drágák.

Csak pénzkérdés, hogy szinte minden betegség gyógyítható legyen?

Inkább közgazdasági kérdés. Ma minden további nélkül lehetne hatékony vakcinát fejleszteni malária ellen, de senki sem csinálja, mert akinek maláriája van, annak nincs pénze, akinek pénze van, annak nincs maláriája. Ez így működik. Jelenleg egyébként a világon maláriakutatásra költött pénz döntő részét egyetlen magánszemély, Bill Gates finanszírozza. A gyógyszergyárak többsége privát tulajdonban van, így egyértelmű, hogy a tulajdonosok pénzt akarnak keresni. Azért is mondom, hogy ez közgazdasági kérdés, mert aminek nincs elég nagy piaca, azt nem fogják kutatni. Olyan betegség ellenszerét „éri meg” keresni, amiben sokan szenvednek a fejlett világban. Ez egyre kevésbé lesz lehetséges, mert amiről korábban azt hittük, hogy egy betegség, arról kiderült, hogy sok különböző és csak kívülről látszik azonosnak, éppen úgy, ahogyan a fejfájásnak is lehet ezer oka, ennek megfelelően más-más hatóanyag kell.

Közgazdasági, vagy pénzkérdés, sokáig fogjuk még szedni a már jól ismert fejfájás-csillapítókat...

Valószínűleg igen. Ezek többsége ugyanazon a mechanizmuson alapul, mert 100 éve nincs új célpont a fejfájásra, de most elég sok áll fejlesztés alatt. Nagyjából 15 év egy gyógyszer kifejlesztése, tehát ami ma tudományos eredmény, abból 2020-ra lesz pirula. A világon valaha törzskönyvezett összes gyógyszer nagyjából 400 célponton hat, ennyit sikerült megismerni az elmúlt 4000 év alatt, jelenleg pedig 5000 új célpontra fejlesztenek hatóanyagot, ami hatalmas ugrás. Persze a tudomány fejlődésével sokkal összetettebbek lesznek a különböző etikai kérdések is, mert már nem csak gyógyszerben gondolkodunk, hanem más gyógymódokban, például génterápiában és őssejtekben is. Elméletben ma is lehetséges, hogy ha valakinek súlyos betegség fordul elő a családjában, akkor azt ne örökítse tovább, innen pedig már csak egy ugrás, hogy azt is el lehessen dönteni, ki milyen gyereket szeretne: szőkét, barnát, alacsonyát, vagy magasat stb. Nagyon nehéz meghúzni az etikai határokat, de amire a tudomány képes, azt előbb-utóbb minden tiltás ellenére alkalmazni fogják.

PORTFÓLIÓ-TERVEZŐ

Szakemberek szerint a sok pénz önmagában még nem elég, ugyanis a magas hozam több mint kilencven százalékban attól függ, sikerül-e jól feltérképezni a pénzügyi célokat és meghatározni a pénzeszközök helyes kombinációját. Banki szakemberek egész serege szakosodott arra, hogy felmérje az érintettek pénzügyi helyzetét és annak alapján megtervezze a portfóliót, mely hosszú távon magasan jövedelmezőnek ígérkezik. Mindez függ az ügyfél kockázatvállalási hajlandóságától, rövid és hosszú távú céljaitól és a hozam-elvárástól. Ezt hívják befektetés-tervezésnek, melyet a megújult K&H Bank kínál ügyfeleinek. A pénzügyi honlapján persze nem csak a magánszemélyek találhatnak személyre szabott szolgáltatásokat, de a vállalkozások is segítségre lelnek, például olyan hitelkonstrukciókkal, melyeket az uniós források kedvező kihasználására dolgoztak ki. Ilyen az EU-s támogatások elő- és refinanszírozá-

sára létrehozott szolgáltatás, mely megelőlegezi a pályázatban elnyert összeget, bankgarancia-ígérvényt nyújt, vagy kiegészíti a pályázathoz szükséges önerőt. Ez különösen akkor jelenthet valódi előnyt, amikor a közösségi források folyósítása elhúzódik – számos példa volt már erre –, s az önerő nem elegendő ahhoz, hogy a vállalat zökkenőmentesen bonyolítsa le projektjét. A K&H Cégvonalán (06 40 444 444), illetve az info.eu@khh.hu e-mail címen részletesen is tájékozódhatnak azok, akiket érint a téma. A nagyvállalatok számára érdekes lehet például a W1se internetbank. Ezt azon cégek számára fejlesztették ki, amelyek egy országon belül, vagy akár nemzetközi viszonylatban több telephellyel rendelkeznek és fontos számukra, hogy a földrajzilag egymástól elkülönült részlegek, fiókok, leányvállalatok ugyanahhoz az alkalmazáshoz vagy adatbázishoz önállóan is hozzáférhessenek. A weboldalon helyet kapnak az

– egy banktól jogosan elvárható – online szolgáltatások is. A hírek között olvashatnak például a bank új, integrált számlavezető rendszeréről, mely az ügyfelek gyorsabb, hatékonyabb kiszolgálását teszi lehetővé, de nem maradnak

el az alapvető keresők sem, így a bankfók, vagy az ATM-keresők és az aktuális árfolyamok, illetve a fogalomtár sem – mindez fiatalos kék-narancs dizájnnal.

www.khh.hu

TŐKEBEFEKTETÉS VAGY HITEL

Gyakori kérdés: mi a tőkebefektetés előnye a hitelhez képest? A

Corvinus Nemzetközi Befektetési Rt. az egyetlen hazai állami fejlesztési

tőketársaság, mely a hazai cégek külföldi beruházásaihoz biztosít forrást. Tevékenységével jól kiegészíti a bankok „hagyományos” hitelkihelyezését, mert a részvénytársaság által nyújtott fejlesztési tőke hosszú távon a vállalkozás működését szolgálja, a vállalkozásnál marad, azt nem kell törleszteni, sőt kamatfizetés sincs. A Corvinus Rt. a céggel közösen vállalja a kockázatot, a befektetett tőkét az előre meghatározott időpontban, üzletész értékesítése révén „kapja” vissza. A tőkebefektetések célja – jelen esetben – egyébként a magyar vállalatok határon túli tevékenységének erősítése, legyen az vállalatalapítás vagy vállalatfelvásárlás. A Corvinus számára elengedhetetlen a tőke megtérülése adott időn belül, így a tőkét mindig valamilyen racionális fejlesztési céllal, a legjobb finanszírozási struktúrával helyezi ki. A befektetési társaság nyitott bármely országban történő beruházásra,

amennyiben az adott állam jogi-gazdasági környezete megfelelő, előnyt élveznek azonban a közép-kelet-európai országok, ahol jelentős magyar kisebbség él. A Corvinus ennek megfelelően várja tőkét kereső vállalatok jelentkezését, megkötés a kft. vagy az Rt. mint társasági jogi forma. A befektetés minimális összege 50 millió forint, de akár milliárdos nagyságrendű is lehet. A Corvinus a tőkéért cserébe tulajdonhányadot szerez a cégben, de mindig kisebbségi tulajdont, maximum 49 százalékot, így a napi szintű irányításba a tőkét kihelyező nem szól bele, ugyanakkor vannak olyan döntések, melyekhez a Corvinus hozzájárulása szükséges. A társaság nemes egyszerűséggel, de nagyon elegánsan megkomponált honlapján még több információt találunk, persze csak azok, akik érdekeltek a külföldi befektetésben.

www.corvinus.hu

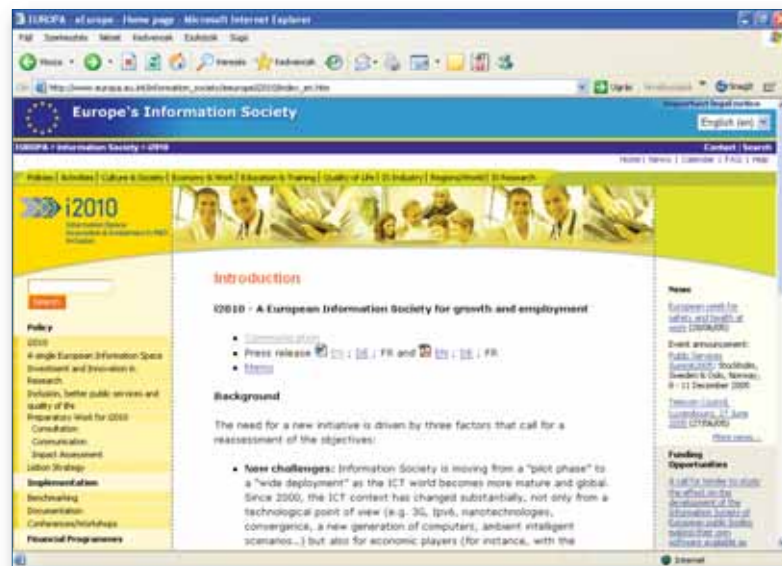

Klick havilap • 2005. július–augusztus

INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM, AHOGY AZ UNIÓBAN CSINÁLJÁK

Az információs társadalom már régóta napirenden van nemcsak Magyarországon, de az Európai Unióban is. Nálunk még jócskán vannak hiányosságok, az Európai Unió több tagországában azonban közelebről is láthatjuk, miről is szól ez az egész. Természetesen ebben egy weboldal nyújt segítséget, ez pedig nem más, mint a http://www.europa.eu.int/information_society/eeurope/i2010/. Ezen az oldalon találjuk meg az unió legújabb, információs társadalomra vonatkozó projektjét, amely segít abban, hogy eligazodjunk a vonatkozó szabályok között. A direktíva három prioritást fogalmaz meg; az új kihívásoknak való megfelelést, a lisszaboni stratégia felülvizsgálatát és az e-Europe akcióterv új alter-

natíváját. A weboldalon a nagy virtuális irathalmaz mellett sok olyan információhoz is hozzájuthatunk, amelyek a mindennapi életünkben hozzák közelebb és teszik fontossá az információs technológiákat. Gondoljunk csak például a távmunka-lehetőségekre, amelyek megkönnyíthetik a munkavállalást, az elektronikus tanulásra, vagy akár az elektronikus ügyintézésre. Utóbbi kifejezetten üdvös lenne itthon is, hiszen láthatóan egyre kevesebben bírjuk a bürokrácia okozta kellemetlenségeket. A fent említett honlapon bizony megnevezhetjük, elolvashatjuk, hogy mi kell a forradalmi változásokhoz, hogyan működik azokban az országokban, ahol már elérhető, és mi az emberek véleménye mind-

erről. Sokan szkeptikusan állnak hozzá ugyanis a kérdéshez, hiszen a hackertámadások egy kicsit mindenkit elriasztanak. Épp ezért az oldal a biztonsági szűrőrendszerekről is részletes információkkal szolgál. Mindenesetre az biztos,

hogy az internet nagyban megkönnyíti az életünket, ezért talán Magyarországon is érdemes lesz bővíteni az információs társadalom köreit.

➔ http://www.europa.eu.int/information_society

BRIT ELNÖKSÉG VÁLTJA LUXEMBURGOT

Tony Blair brit miniszterelnök meghirdette az Európai Tanács soros elnökségének programját, július 1-jétől, fél éven át Nagy-Britannia áll majd a „kormányrúd” mögött. Ez a mostani mélypont fényében elég izgalmas, mivel a britek ellenzik a 2007-2013-as költségvetés több pontját, többek között sokallják a mezőgazdaságra fordított összeget, míg hazánk e téren is egyenlő elbánást vár el, jelenleg ugyanis egy magyar gazda harmadannyi támogatást kap, mint például egy francia vagy dán. Blair kijelentette, hogy nyílt vitát szeretne, amelyben az állampolgárok is részt vesznek, hiszen a francia és a holland referendum ébresztő jelleggel hatott a politikusokra. A brit elnökség prioritásai között jelölte meg a szociális Európa fejlesztését és a keleti bővítést, és elmondta, hogy ha leállna a bővítés, az semmilyen formában nem tenne jót az uniónak.

TÖRTÉNELMI ESÉLY

A brit kormányfő történelmi esélynek nevezte a keleti kibővítést. Horvátország, Bulgária, Románia és Törökország csatlakozásáról hatalmas vita folyik az unióban. A horvát csatlakozás jórészt azon múlik, hogyan rendezi az ország háborús bűnöseinek ügyét a Hágai Nemzetközi Bíróságon. Bulgáriának és Romániának folyamatosan meg kell felelnie a legkülönbözőbb elvárásoknak, amelyeket az unió szab és csak akkor kezdődhetnek meg a tárgyalások. Törökország pedig minden eddiginél nagyobb fejtörést okoz az unió vezetőinek. Egyrészt emberi jogi hiányosságok még mind a mai napig felvetődnek, ami nagymértékben hátráltatja az elfogadást. Arról nem is beszélve, hogy főleg a németek, de több nyugat-európai ország is retteg a török bevándorlótól. Bár a magyar csatlakozás előtt is féltek ettől, aztán mégsem következett be a nagy elvándorlás. Tehát a kérdés nyitott, és megoldásának egy része a brit elnökséget várja.

Európai Számítógép-használói Jogosítvány

HOGYAN FOGJAK HOZZÁ?
MIBŐL TANULJAK?
MENNYIBE KERÜL?
HOL VIZSGÁZZAK?

Miskolci Egyetem Számítógéppont

Hivatalos ECDL vizsgaközpont

Információ: Zatrok Zsuzsa

Tel: (46) 565-111 (10-51 mellék) | Fax: (46) 563-450

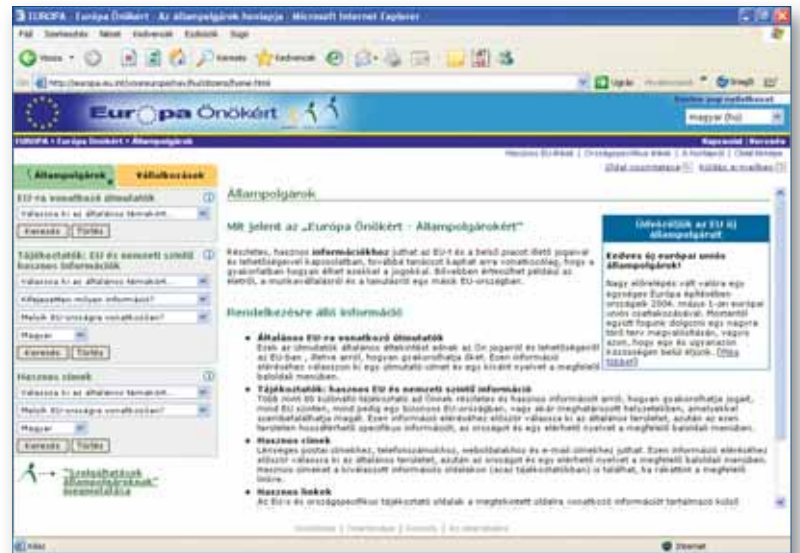
E-mail: ecd1@gold.uni-miskolc.hu

Honlap: www.szk.uni-miskolc.hu

A MI EURÓPÁNK

Magyarország immár több, mint egy éve az Európai Unió tagja, de még mindig vannak olyan területek, amelyekről nekünk, halandó állampolgároknak vajmi kevés fogalmunk van. Gondban lehet például sok vállalkozó, aki külföldre is kiterjesztené kereskedését, csak azt sem tudja, hogyan fogjon hozzá és főleg, hogy milyen sarcok várnak rá a közös piacon. A kellemtelenségek és a felesleges idegeskedés ellenszere egy webcím, méghozzá a www.europa.eu.int/youreurope. Magánemberként itt tudhatunk meg olyan hasznos információkat, mint például hogyan vállalhatunk munkát valamely tagországban, vagy mi kell ahhoz, hogy tanulni tudjunk egy európai egyetemen. A vállalkozások vezetői pedig a különböző adóknak, járulékoknak járhatnak utána ezen

az oldalon. A portál külön rovatban tárgyalja – elég részletesen – mindkét ügyet. A keresőmotorok segítségével specializálhatjuk igényeinket, ország, szakma, vállalkezési fókusz szerint is. A legfontosabb területeken az Európai Unió mind a húsz nyelvén elérhetőek a szabályok, de vannak oldalak, ahol a főbb nyelveken, angolul, franciául, németül kapjuk meg a választ a keresett kérdésre. Ha mégis akadna olyan probléma, amire a portál nem ad választ, nem kell csüggedni; a megfelelő országlinket mindig megkapjuk, így mindenképp eligazodhatunk az EU bonyolult rendszerében. Az oldal megjelenésébe jól illeszkedik a hivatalos EU-portál struktúrájába, de frissességet is hoz a jól megszokott információhalmazba. Aki nemcsak nyaralás céljából vág neki valame-

lyik népszerű uniós tagországnak, hanem szívesen végezne ott egy nyári egyetemet, netalán vállalna időszakos, vagy akár teljes állást,

az a megfelelő linket választja, ha a Your Europe-ra kattint.

www.europa.eu.int/youreurope

VÁLSÁGBAN AZ EURÓPAI UNIÓ

Az Európai Unió alkotmányának ratifikálása Franciaországban és Hollandiában május végén megbukott. Közvélemény-kutatások szerint az állampolgárok nagy része nem kifejezetten magára a dokumentumra, hanem nemzeti

problémák alapján hazája bal- vagy jobboldali politikai erejére szavazott. Több elemzés is megjelent már arról, hogy a franciák és a hollandok tulajdonképpen mit is kifogásolnak az alapokmányban, hiszen azt figyelembe kell venni,

hogy egy több száz oldalas tömény jogi szakszövegről beszélünk, amit valljuk be, kevesen választanak szabadidős olvasmányának. Elég nyilvánvaló, hogy a legtöbben saját, egyéni fenntartásuk miatt voksoltak nemmel; amiben méltán szerepet játszott az új

tagországo kból beáramló munkae rő, de befolyásoló tényező lehetett az unió újabb bővítése is. Az azonban tény, hogy a két „nem” elindított egy lavinát, ami most az unió 2007-2013-as költségvetéséről szóló vitában csúcsonyosodik ki. A fiasók megint a mezőgazdaság. Tony Blair brit miniszterelnök ugyanis a június 16-17-i EU-csúcson elég élesen adott hangot felháborodásának, miszerint a büdzsé jó részét a mezőgazdaságra fordított összegek viszik el, holott az unió össznépszerűségének csu-

pán 5%-a keresi ebből a kenyérét. A mezőgazdasági finanszírozási rendszer és az abból beáramló pénz nagyrészt a franciák érdeke, így ha jobban belegondolunk, az unió ebben a kérdésben ott tart, mint jó 40 évvel ezelőtt, ahol szintén a költségvetési vita okozta a válságot. A soros elnök Luxemburg kormányfője, Jean-Claude Juncker az állam- és kormányfők találkozója után úgy nyilatkozott, hogy nemcsak költségvetési vitáról, hanem annál mélyebb válságról van szó. Az Európai Bizottság elnöke, José Duaro Manuel Barroso sem vélekedett másképp, mint kollégája; ő rugalmasságot kért tagállamoktól. Mindenesetre egy biztos, izgalmas idők következnek, hiszen július 1-jétől brit elnökség veszi kezébe az irányítást az Európai Tanács élén. Mindenesetre, ha valaki még nem töltötte le az EU-alkotmányt, de a nagy „felhajtás” felkeltette az érdeklődését, akkor egy civil oldalt is tudunk ajánlani e célra.

www.eucivil.hu

Az emberek közelebb vannak, mint ahogy azelőtt gondoltam.

Először azért fizettem elő az internetre, hogy könnyebben tudok levelezni a régi haverókkal. Aztán megnéztem pár érdekes oldalt, belevastam ebbe-abba, bekapcsolódtam a „beszélgetésekbe”, és hirtelen kiderült: milyen sok új barátom van. Próbáld ki Te is, és meglátod, ott kő a neten az egész világ!

Internet. A világ megismerhető.

EGY KIS TERÜLETFEJLESZTÉS – ONLINE

Sokat halljuk a hírekben, hogy milyen fontos az önkormányzatok fejlesztése, és hogy a kormány ennyi megannyi címzett támogatást oszt szét, hogy mindenki szebb és fejlettebb körülmények között élhessen. Legutóbb a panelprogram beharangozása üthette meg a fülünket, hiszen Borsodban és általában Észak-Magyarországon rengetegen élnek panelházakban, megjegyzem nem kis költséggel. Talán nem kell magyarázni, hogy az ezekben az emeletes házakban élők aránytalanul magas fűtés- és egyéb közüzemi számláiról van szó leginkább. Magyarországon ma 2,1 millió ember él panelben, és egy kisebb, mondjuk másfél szobás lakás havi fűtésszámlája elérheti egy nagyobb gázfűtése-sét. Hogy mit is jelent az a bizonyos panelprogram, az kiderülhet a www.fejleszt.es.gov.hu URL alatt. Az oldalt Kolber István, a

regionális fejlesztésért és felzárkózásért felelős tárca nélküli miniszter jegyzi. A panelprogramon kívül több olyan égető problémára mutat rá az oldal, amelyekhez az attól szenvedők kénytelenek voltak hozzászólni. A miniszter irányítása alá tartozó területekre linkek vezetnek a látogatót, így az építésügyről, a turisztikáról vagy a pályázatokról is mélyrehatóbban informálódhatunk. Az oldal egyébként elég jól felépített, sok információval és egész korrekt designnal várja az érdeklődőket. Azon túl, hogy elolvashatjuk a miniszter önéletrajzát és az államtitkárét is, érdemes bekukkantani a Sajtószoba rovatba, itt találhatóak ugyanis azok a nyilatkozatok és kérdések,

amelyek a mindennapi életünket érintik. Nemutolsó sorban nagyjából megtudhatjuk, merre jár a miniszter és milyen érdemi lépéseket

tesz azért, hogy némiképp előrelépés történjen a régiókban.

➔ www.fejleszt.es.gov.hu

MEGÚJULT MVF-OLDAL

Megújult a Magyar Vállalkozásfejlesztési Társaság weboldala, melynek elsődleges feladata a kis- és középvállalkozások fejlesztése. A társaság közhasznú társaságként működik, állami tulajdonban van és a tulajdonosi jogokat a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium gyakorolja. A honlapról az is kiderül, hogy a kisebb cégek érvényesülni tudjanak mind a magyar, mind a külföldi piacon. A cég weboldala

www.mvf.hu link alatt érhető el, itt megtudhatunk olyan gyakran használt fogalmakat, mint például a KKV vagy a PPP. De ennél sokkal többet nyújt az oldal, mivel pályázatkereső menüpontjából elméletileg aktuálisan futó pályázatokra lelhetünk. Sokszor azonban eredménytelen a keresés. Ekkor jön a telefonos segítség. A honlapon megtaláljuk a hasznos telefonszámokat, de vigyázni kell, mert ezek csak munkaidőben élnek ám. A lényeg

tehát, hogy az a bizonyos elektronikus közigazgatás, amiről annyit hallunk és ami olyan jelentősen megkönnyítené az életünket, még várat magára. De azért aktuális szabályokért érdemes fellépni erre az oldalra, mert ki tudja,

milyen gyorsan változhatnak a regulák. A honlap megújult, elvileg bővebb tartalommal is várja látogatóit. Ennek gyakorlati kivetülése talán a már említett sok szabály, de megtalálhatjuk a számlaösszesítő táblázatokat is, amelyek jó nebulóként számot adhatnak az elköltött forintokról, netán eurókról. Ezek persze csak sémák, ha annak szeretnénk utánajárni, hogy az állam mennyit költött vállalkozásfejlesztésre, akkor elég az

„üvegseb” menüpontra kattintani, ott találjuk az elszámolást. Mindent összevetve a portál mindenképpen hasznos információkkal szolgál a vállalkozóknak, még ha a ügynevezett elektronikus közigazgatás terén hagy még némi kívánnivalót maga után, de sajnos így van ez a magyar weben; szinte nagyjátóval kell keresni az igazán fejlett portálokat. Reméljük, ez hamarosan megváltozik, akár KKV útján.

➔ www.mvf.hu

Klick havilap • 2005. július–augusztus

IDÉN IS KAPOLCS

Újra itt a nyár, már mindenki tükön ül az irodában minden nap, várva várja, hogy kiszabaduljon valami zöldövezetbe és süttesse a hasát. A nyár a fesztiválok időszaka, zajosaké és kevésbé zajosaké. Vannak visszatérők és vannak újonnan indulók. Most egy régi kedves ismerős fesztivált mutatunk be, illetve annak internetes kivételését, ez pedig a kapolcsi Művészetek Völgye, amely a www.kapolcs.hu weboldalon található. Amikor a www.kapolcs.hu-ra kattintunk, feltűnik a jól ismert zöld háttér és befutnak a 2005-ös

csigák. Ebben az oldalban nem kell csalódnunk, mindig ugyanazzal a meleg, kellemes designnal vár minket, viszont évről évre változatosabb programokról számol be a méltán népszerű fesztivál kapcsán. Az idei kapolcsi fesztivál egyik fő vendége Erdély lesz, azaz határon túli magyar művészek: költők, írók, képzőművészek és a gyergyószentmiklósi Figura Színház teszi majd emlékeztetésé a 2005-ös „völgyet”. A honlapról nem csak az idei részletes programot olvashatjuk el, de olyan hasznos információkat is begyűjthetünk,

mint a szállás, utazási lehetőség. A Művészetek Völgyében ismét hat falu vesz részt, ezek mindegyikében meg lehet szállni. Az oldalon találunk busz-, illetve vonatmenetrendet, de letölthető a csigabusz menetrendje is, amely a völgyben faluról falura viszi az érdeklődőket. A kapolcsi Művészetek Völgye július 29-én nyitja meg kapuit és egy héten át várja az érdeklődőket. Ahogy már fent is említettük, az idei Kapolcs a határon túli magyarok jegyében teltik, bemutatkoznak majd vajdasági, kárpátaljai művészek is. A jazzrajongóknak is érdemes ellátogatni a Művészetek Völgyébe, hiszen ismét lesz Völgyjazz; fellép a Babos Project, Bontovics Kati és a Creativ

Art Jazz Trio, Dés László és az Elsa Valle Latin Jazz Syndicate. Szóval érdemes lesz lenézni a völgybe és előtte felugrani a weboldalra, némi eligazításért.

➔ www.kapolcs.hu

ÚJABB KÖNYVPORTÁL NYÍLT A NETEN

is rábukkanhatunk, ha elég kitarotán bűvárkodunk. Azért a designerek is segítettek egy kicsit, ugyanis a Konyvnetet izgalmassá, érdekessé, csalagtóbbá teszi, hogy minden témakör vagy fontosnak vélt dolog más

Újabb internetes könyvruház nyitotta meg kapuit. Ilyenkor nyáron talán sokan vágyunk ki a szabadba és kevesebbet netezünk, de valljuk be: igazi függőknek két nap után már elvonási tüneteik lesznek, ha nem böngészhetnek kedvükre. Lehet, hogy a naphosszat tartó pötyögés most pár órás elfoglaltsággá törpül. Érdemes azonban belenézni néhány új oldalba. Ilyen a www.konyvnet.hu, amely egy új könyvruház. Itt beszerezhetjük a nyaralási úticélról szóló könyvet, vagy valami olyan művet, amire már régóta fáj a fogunk és a nyaralás alatt kellőképpen elmerülhetünk benne. Tehát, a portálon vásárolni is lehet, egész kedvezményes áron kapjuk meg, itt is működik az online áruházak mai üdvös hatása, az olcsóbb vásárlás. A slágerkönyvek mellett igazi gyöngyszemekre

színt kapott az oldalon, így külön életet élnek az egyes fülecskék. A vásárláshoz pedig természetesen regisztrálni kell és utána máris indulhat a vásárlás. Idegen nyelvű könyvekben sincs hiány a portálon, sőt a reformtáplálkozás alapkövetit is beszerezhetjük. A portálon a kiadókkal is felvehetjük a kapcsolatot, ha van olyan darab, amit esetleg már mindenütt kerestünk, de nem találunk, elképzelhető, hogy a kiadónál még van. És ne feledkezzünk meg a szerzőkről sem, akiket egy ilyen portál mindig közelebb hoz az olvasókhöz. Ami pedig nagyon fontos tudnivaló így a végére: a könyvekbe virtuálisan bele is lehet lapozni, olvasni, így elkerülhetjük a zsákbamacskát. Úgyhogy kedves „könyvmolyok”, kalandra fel!

➔ www.konyvnet.hu

Ceylons

BEST

Teakülönlegességek közvetlenül Ceylon legjobb ültetvényeiről!

+ NUWARA ELIYA fekete tea + EARL GREY fekete tea
+ DIMBULA fekete tea + JÁZMIN zöld tea

**RENDELJEN, HA SZERETI A FINOM TEÁKAT,
NEM FOG CSALÓDNI!**

A szállításról érdeklődhet: (30)-921-6748
E-mail: ceylontea@inforax.hu

NYÁRON IS SULI

Most már valóban elkezdődött a nyári szünet. A „kiszigerelt” diákok a megfeszített tanév után végre pihenhetnek egyet, feltöltődhetnek energiával, hogy nekirugaszkodhassanak a következő tanévnek. Az előző megállapítás azonban nem teljesen igaz, mivel a nyári egyetemeken tanulók – vagy egyes rutintalan hallgatók, akik hagyta egy-két behalasztott vizsgát nyár végére – kénytelenek legalább lelkiismeretük megnyugtatása miatt gubbasztani egy kicsit a könyv fölé, s nekik kevesebb idejük van a lazálásra. És bizony, ne hagyjuk ki a tanárokat sem, hiszen – a jól megérdemelt pihenés mellett – nyáron van a legtöbb idejük, hogy továbbképezzék magukat, felkészüljenek a következő tanévre, a bekövetkező változásokra, áttanulmányozzák az aktuális pályázati lehetőségeket, a legújabb pedagógiai módszere-

ket. Aki a tanári hivatást választja, annak fel kell készülnie a folyamatos változásokra, új és új kihívásokra, és arra, hogy nem csupán a diákjait, hanem saját magukat is fejleszteniük kell. Ebben számos szakmai intézmény mellett segítségükre lehet akár a világháló is, konkrétan például a www.sulinova.hu weboldal. A honlap a sulINOVA Közoktatási-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht. site-ja, amely a magyar közoktatás megújításának egyik legfontosabb szereplőjeként segítséget és támogatást kínál mindazoknak, akik aktív szerepet vállalnak az iskolarendszer és az oktatás-nevelés modernizá-

ciójában. Maga a weboldal inkább egy gyűjtő portál benyomását kelti, mivel a közoktatással kapcsolatos különböző területek központjairól (pedagógiai alternatívák, program-

fejlesztési, képességfejlesztési stb.) ad információkat, ezáltal bővebb betekintést enged a tevékenységükbe.

➔ www.sulinova.hu

ÉRETTSÉGI, FELVÉTELI KÖNNYEBBEN

2005-től a különböző egyetemekre és főiskolákra közép- vagy emelt szintű érettségi vizsga sikeres letételével lehet bejutni. Különösebben nem kommentálva az első ilyen jellegű érettségi közben kialakult helyzetet, abban megállapodhatunk, hogy a szakemberek szerint

össességében jó lépés volt az új rendszer bevezetése. A körülötte történt eseményeket kell minél hamarabb elfelejteni, a felismert hiányosságokat kijavítani. A felvételi rendszer megváltozása következtében szükségessé vált, hogy az egyéni felkészülés mellett a felső-

oktatási intézményekbe jelentkező közép- és emelt szintű érettségi vizsgát tevő diákok (esetleg felnőttek) részt vegyenek egy magas szintű szakmai irányítás alatt működő előkészítő évfolyamon. Az aggódó szülő, az esetleg lelkiismeretes tanuló, továbbképzésre vágyó felnőtt ilyenkor magán-tanárt fogad, vagy internethez fordul és annak segítségével próbál tájékozódni a tanfolyami lehetőségeiről. Az egyik alternatíva az EFEB felnőtt oktatással foglalkozó központ (www.efeb.hu), amely az egyetemi és főiskolai előkészítő évfolyamok szervezésével foglalkozó, tíz éve sikeresen működő szervezet. A honlap egyszerű – ám opcióiban kiváló; minden olyan funkció megtalálható, amely

elengedhetetlen egy ilyen jellegű portálnál (hírek, fórum, kiadványok stb.). A bemutatkozásból kiderül a központ célja: a középiskolai tananyag minél teljesebb átisméltése, a típusfeladatok begyakorlása, a lexikális tudás fejlesztése és az ismeretanyag összefüggéseinek megvilágítása. Az EFEB 2000-től egyetemi előkészítőt működtet és 2004 januárjától indít felnőttképzési kurzusokat. A felnőttképzés területén a képzésen részt vevő partnerei számára olyan tudást próbál adni, mely megkönnyíti beilleszkedésüket a tudásalapú társadalomba és segíti a munkaerőpiacra történő belépésüket. A távoktatási forma rugalmas, havi vagy heti lebontásban is lehet kérni, továbbá a cég csoportos megrendelés esetén a megrendelő igényeihez igazodik. Igaz, nyár elején a cikk sokaknak nem aktuális, de a honlappal már előre gondolhatunk a szeptemberi új tanévre – bizonyára vannak, akik nyáron nemcsak a hasukat süttetik.

➔ www.efeb.hu

Klick havilap • 2005. július–augusztus

ÉGÉS ELLEN

Végre itt a nyár, a vakáció, a szabadságok és nyaralások időszaka. Ilyenkor igyekszünk minél több időt tölteni a szabadban, a vízparton. Ugye mindenki örül a meleg évszaknak? Ám nem szabad megfeledkezni a napfördözés mértékéről: nem ajánlott túlzásba vinni, mert a kellemes nyaralás bizony szenvedéssé változhat. A különböző magazinokban olvasható, hogy kezd lecsengeni a csokibarnára sült szépségideál divatja. Ennek el-

lenére azonban sokan még mindig a bronzbarna bőrtől érzik magukat szebbnek. Ezt túlzott napozással próbálják elérni, aminek azonban komoly egészségkárosító hatása van. A mértéktelen napozás következménye az égő bőrpír, kialakulhat másodfokú égés, napszúrás, s később akár bőrrák is. Szükség van néhány alapvető szabály megismerésére, amelyben segítséget nyújt a www.napozas.hu internetes oldal. Egyik legfontosabb jó tanács:

kerüljük a napozást 11-től 15 óráig, ugyanis ekkor a legerősebb a napsugarak károsító hatása. A vízpartok mellett és a magaslati helyeken ez a hatás még intenzívebb. A portál figyelmeztet, hogy bőrünket fokozatosan szoktassuk a naphoz: először 10-15 perc a megengedett, majd mindennap öt perccel tovább. Szép lassan pedig 60-90 percre növelhetjük a napfördő időtartamát. Csecsemőknél, kisgyerekeknél azonban az első napozás csak néhány percig tartson. Ha a forró nyári napon nem vigyázunk, könnyen megtörténhet, hogy napszúrást kapunk. Tünetei a sápadtság, szédülés, hidegrázás, hányinger, hányás, fejfájás, eszméletvesztés. A baj

bekövetkezése után fontos az elsősegélynyújtás. Aki az óvatosság megtartásával napozni szeretne, annak feltétlenül ajánlott a megfelelő fényvédő faktorral ellátott napozókrém használata.

➔ www.napozas.hu

RUGALMAS EGÉSZSÉGÜGYI KÉPZÉS

szakmai segítséget adnak központi és csoportos konzultációk formájában. A papíralapú távoktatási képzések mellett újdonság az internetalapú oktatás, mely még nagyobb szabadságot és kényelmet jelent a hallgatók számára. Az ETI

Az Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet (ETI) akkreditált felnőttképzéssel foglalkozik. Alaptevékenységük az iskolarendszeren kívüli alapfokú és a már meglévő szakképesítésre épülő, az Országos Képzési Jegyzékben szereplő egészségügyi és természetgyógyászati képzések, valamint továbbképzések szervezése. Tanulóik a tananyagot hagyományos tanfolyamos és távoktatásos formában sajátíthatják el. A hagyományos képzési mód előnye a személyes kapcsolat, a konzultációkat havonta egyszeri, egyhetes időtartamban szervezik meg. Az ETI távoktatási formája kötetlenebb, ennek lényege a hallgatói önállóság. Programjaikra a jelentkezés folyamatos ütemben, tanévtől függetlenül történik. Az oktatási módszerhez a tanulóknak biztosítják a képzéshez kidolgozott oktatócsomagot; emellett

Virtuális Szakképző Intézményük felületén (www.tavkepzes.hu) található pl. az egészségügyi menedzserképzés. A tanfolyam programjai szintén tanévtől függetlenül, az igényekhez igazodva indulnak. Programjaikban biztosítanak elméleti felkészítést, kommunikációs tréningeket, kiscsoportos foglalkozásokat, központilag szervezett gyakorlati órákat. Az ETI folyamatos pályázati forrásokat céloz meg, amelyek elnyerésével a képzési és vizsgaköltségek csökkentése a cél. Közreműködnek az országos szakmai és tanulmányi versenyek szervezésében, lebonyolításában. Szakmai feladataival összefüggésben szakirányú dokumentációs és könyvtári szolgáltatást nyújt, garantálja a magas szakmai színvonalú képzéseket és emellett az elérhető képzési és vizsgaköltségeket.

➔ www.eti.hu

fogorvosi rendelő
doctor dent

Megnyitottuk rendelónket! Szeretettel várunk mindenkit egy **ingyenes konzultációra**. Az első 50 új vendégünk egy Silver Care ezüsttel futtatott, antibakteriális fogkefét kap **ajándékba**. Éljen a lehetőséggel!

Miért minket válasszon?

- Fájdalommentes kezelések, nincs várakozási idő
- Maximális szakértelem a legújabb technológia alkalmazásával
- Hiszünk a személyes, hosszú távu, bizalmi kapcsolat kialakításában
- Kucsora Márta Barcsay díjas festőművész állandó kiállítása tekinthető meg rendelónkben
- Diák és nyugdíjas kedvezmény 10%

1088 Bp., Rákóczi út 11. 1/2

tel: 06-70-3848689

www.doctordent.hu

TOTALBIKE

Attól függetlenül, hogy ez a név koránt sincs olyan vicces, mint a kedves apukáé, azért pár dologra ebből is lehet következtetni. Egyrészt: a <http://totalbike.hu> olyanoknak szól, akik valamilyen furcsa (és nőznek általában érthetetlen) genetikai torzulás következtében kellemesnek találják azt a zajt, amikor jó pár henger ugrádozik fel-le egy acélkaszniban kis robbanások egybefüggőnek tűnő kíséretében. És azoknak, akik finomnak érzik a különböző kőolaj-kotyvalékok szagát, és viccesnek azt az érzést, amikor egy százzal bevett kanyar közepén meghallják a csúszó gumi félreismerhetetlen csikorgását. Hát, mit tegyünk, vagyunk így páran a világon... A második tény a 'bike' utótagból következik: itt bizony motorokról lesz szó, amelyek nagy átlagban még gyorsabbak, még zajosabbak és még életveszélyesebbek a négykerekű testvére-

iknél. (Persze tisztelet a kivételnek...) Az oldal mindenesetre jól sikerült: mivel a motorok felhasználási lehetőségei egyre tágulnak, a lap is próbál lépést tartani a kétkerekű világ történéseivel. Eddig tevékenységük nagyrészt kimerült az egyéni, vagy kollektív kamikazeakciókban, azonban egyre többször tűnnek fel kaszkadőrmutatványok nem éppen passzív segédleteként. Egyre többen próbálják repülésre bírni a szegény jószágokat házméretű ugratókkal, figyelmen kívül hagyva azt a kellemetlen tény, hogy szerkezeti felépítésük és aerodinamikai jellemzőik miatt egyszerűen képtelenek a huzamosabb ideig történő önálló repülésre. De legalább szép formagyakorlatokat lehet bemutatni rajtuk, néhány másodpercet a becsapódás előtt. Egyszerűen találunk itt híreket a nagyvilágból, versenyekről, új motorokról és fantáziadús nevű rovatok kö-

zül mazsolázhatunk. Mint látszik, nem egy egyszerű oldal, de mit is várhatunk a kétkerekű eutanázia rajongóitól? Legalább a humorérzékkel nincs gond. Ja, és persze van fórum is, ahol megoszthatjuk a sorstársakkal legutóbbi sikeres kalandunkat a sztrádán. Több

körülírást talán nem is igényel a dolog, itt a nyár, szép idő, aki megteheti, az üljön motorra, aki nem, az olvassassa csak a lapot, akit meg az egész hidegen hagy, az már úgyis abba hagyta a felénél a cikket.

www.totalbike.hu

ONLINE PROGRAMOZÓ-KURZUS

Amikor először megláttam a www.softwareonline.hu címen elérhető oldalt, megörültem a rovatokat nézve. Úgy nézett ki, mint egy lelkes emberkékből álló csapat által készített kis internetes önképzőkör, fórummal, jó sok cikkel... leginkább Delphi-ről, Basic-ről és

C#-ről olvashatunk, ami érthető okokból legfeljebb egy kis csoport számára bír élvezeti értékkel, azonban vannak olyan témakörök is, ami az egyszerű földi halandóknak is jól jöhet. Ilyen például az Active Desktop rejtelmével foglalkozó sorozat, amely minimális számítás-

technikai ismeretekkel rendelkező egyének számára is használható, segítségével szép kis interaktív asztalt tudunk létrehozni magunknak teljesen személyre szabva. Persze a Windows-témában is mélyebbre ásnak a fiúk: regiszterek kezelése, SQL-adatbázisok, DHCP-szerverek, tippek, trükkök – bár valószínűleg a cikkek fele tökéletesen érthetetlen azok számára, akik nem foglalkoztak komolyabban az OS-ekkel, művelődésre, önfejlesztésre tökéletesek. A már említett programozási nyelvek esetében is hasonló részletességre számíthat a látogató: akit érdekel az ilyesmi, az biztos lehet benne, hogy talál néhány újdonságot és valóban érdekes anyagot. Az archívum ugyanis valóban gigantikus: több ezernyi cikkből lehet válogatni minden témakörben – infós legyen a talpán, aki egy nap alatt átrágja magát akár csak az ismertetőkön is. Mivel azonban túl sok lesz már a dicséretből, jöjjön a feketeleves. A

cikkek megtekintése ugyanis nem olyan egyszerű – először is regisztrálni kell hozzá. Ez mondjuk érthető, lévén így egyszerre reggelhetünk a fórumra is, az ember még nem is gyanakszik másra, legfeljebb hogy valami statisztikai dolog lehet a háttérben. Azonban fájdalom, de olvasgatni így sem tudunk – minden egyes cikkhez meg kell vásárolni a hozzáférési jogot. Egy cikk ált. 1 pontba kerül, aminek az ára 80-tól 56 HUF-ig terjedhet attól függően, hogy egyszerre mennyi pénzt szeretnénk áldozni a tudás oltárán. Hát igen, ez így már nem tűnik olyan kellemesnek, de hát a világ már csak ilyen: ritka, hogy valaki a két szép szemünkért gépel le a több ezernyi cikket. Sajnos ez az ár még csak nem is mondható jelképesnek, aki végig akarja olvasni az egészet, az készüljön fel egy jókora tranzakcióra – cserébe legalább megoldódik egy pár hónapra az esti program kérdése.

www.softwareonline.hu

INNOCENTER

Innovációs Központ Kht.

**Mit csináljak az ötletemmel?
Ki ad hozzá pénzt?
Hol lehet nyereséggel értékesíteni?
Hogyan kezdjem a megvalósítását?**

3515 Miskolc-Egyetemváros, Pf.: 24

Telefon: (46) 555-075 | Fax: (46) 555-089

E-mail: info@innocenter.hu

Internet: www.innocenter.hu

HULLÁMOK HÁTÁN

A nyár szinte egyet jelent a vízparton és vízben eltöltött órákkal, igaz, ennek meglehetősen sokféle módja lehet. Azok számára, akik nem feltétlenül a hagyományos tengerparti vagy tóparti kikapcsolódást keresik idén, igazi alternatívát kínál a www.rafting.hu. Az elnevezés talán senki számára nem ismeretlen, hiszen a rafting mint extrém sport évek óta egyre erőteljesebben van jelen a köztudatban. A raftingozás feltételei: egy sebes vízű folyó, kiváló gumicsónak, bukósisak, mentőmellény, evezők, egy jó csapat és természetesen egy tapasztalt túravezető. Ha mindezt megvan és összeállt a csapat, neki is lehet vágni a vizes és cseppet sem veszélytelen túrának, melyekből a különböző utazási irodák az 1-2 napostól akár az 1-2 hetesig is bőségesen kínálnak. A közhiedelemmel ellentétben, ez a sport nem igényel

jó fizikai erőnlétet, egy átlagos túrát egy átlagos fizikumú felnőtt gond nélkül végig bír evezni. Nagyon fontos azonban, hogy a túrára indulók biztonsággal tudjanak úszni, hiszen a mentőmellény mellett ez is életet menthet. A rafting.hu oldalon egyébként részletesen olvashatunk arról, milyen felszerelés szükséges egy ilyen kalandhoz, pontosan kinek mi a feladata a csónakban, sőt azt is megtudhatjuk, milyen vadvízi fogalmakkal érdemes megismerkednünk ahhoz, hogy a túra folyamán értsük a profik párbeszédét. A weboldal ezen túlmenően bevezeti az érdeklődőket más, rokon sportok rejtelmeibe is, s arról is részletes felvilágosítást ad, melyiket hol próbálhatjuk ki. A programok menüpont alatt szemezgethetnek azok a felcsigázott érdeklődők, akik úgy érzik, mindenképpen ki kell próbálniuk a weboldalon bemu-

tatott nyaktörő mutatványokat a valóságban is, de innen kaphatunk tájékoztatást arról is, hol indulnak a következő tanfolyamok, a kezdőtől egészen a haladó szintig. A progra-

mok menüpont a szárazabb sportok kedvelőinek is érdekes lehet, hiszen íjászatról, siklóernyőzésről, sőt sziklamászásról is találunk itt információkat.

A PROGRAMOK LAPJA

Az egyik tévécsatorna a közelmúltban kíváncsi volt arra, vajon mennyire igényli a mai társadalom az igényes kultúrát, milyenek a fiatalok kikapcsolódási szokásai, ezért spontán felmérést végzett. A felmérés ugyan nem egészen

reprezentatív, hiszen Budapest és a vidéki városok, falvak utcájára kamerákkal kivonulva állítottak meg néhány embert, mégis, a válaszok annyira egyértelműek voltak, hogy bizonyos következtetéseket le lehet vonni. A megkérdezettek

többsége 18-28 év közötti fiatal volt, akiktől a műsorvezető megkérdezte, hogy ha felajánlana nekik 1 mozijegyet, egy könyvet vagy egy színházjegyet, melyiket fogadnák el legszívesebben. Sajnálatos módon, de egyáltalán nem okozva ezzel meglepetést, a válaszadók 98%-a moziba menne. Az indoklás pedig a legtöbb esetben megdöbbentő egyszerűséggel csak annyi volt, hogy az illető nem szeret olvasni, mert túl időigényes, a színház viszont drága és unalmas. Ez egy meglehetősen szomorú, sőt szégyellni való helyzetet tükröz arról, milyen a fiatalok viszonya a kultúrához. Azoknak, akik ebből szeretnének valamelyest kitörni és igenis érdeklődnek a színvonalas kulturális események iránt, érdemes ellátogatniuk a fesztivál.hu

weboldalra. A nevével ellentétben itt nem csupán az országszerte egyre népszerűbb és gyakran megrendezésre kerülő fesztiválok közül szemezgethetünk, de egyéb alternatívákat, például színházi programot is szervezhetünk az oldal segítségével. Persze a főszerep a fesztiváloké, melyekben különösen a nyárra való tekintettel nincs hiány, hiszen országszerte számos rendezvény várja az érdeklődőket a legkülönbözőbb programokkal. De aki szeretne egy szelet színházat hazavinni magával, annak az oldal szerkesztői színházi témában íródott könyveket is ajánlanak, bár természetesen egy konkrét előadásra is foglalhatunk helyet, az itt működő jegyrendelő rendszer segítségével. A szakmai sajtó menüpont alatt linkeket találhatunk a témával foglalkozó hazai médiumokhoz, a társzművészetek menüpont pedig többek között a filmművészet, a fotóművészet, a zene- és táncművészet világába kalauzolja el a böngészőket.

Klick havilap • 2005. július–augusztus

VAN EGY SZIGETÜNK

Idén tizenharmadik alkalommal rendezik meg a Sziget Fesztivált, melyet Európa-szerte sokan nemzetközi kultúrakempingként emlegetnek. Igaz, ami igaz, ez Közép-Európa legnagyobb multikulturális eseménye és persze az év legjobb hete. Idén augusztus 10. és 17. között várják a látogatókat a már megszokott sokszínűséggel, naponta több száz programmal, 60 helyszínen, felsorakoztatva 100-nál is több nemzetközi sztárt. A számos zenei helyszín mellett a Sziget más vonatkozásban is erős programot ígér, igazi csemegéket kínálva a színház, a képzőművészetek, az irodalom és a táncművészet területéről. Az igazi iránytű a Sziget programjainak sokszínű kavalkád-

jában a rendezvény weboldala lehet, melyet az érdeklődők, a www.sziget.hu/fesztival alatt találhatnak meg. Itt, a főoldalon azonnal értesülünk a szervezők legfrissebb híreiről, például arról, hogy végre teljes a nagyszínpad programja, vagy hogy Bakács Tibor Settenkedő, kritikus milyen véleménnyel van az eseményről. Aki azonban cél tudatosabban szeretne keresgél- ni a tartalomban, annak tehet jó szolgálatot a menüsor. Itt rögtön a legelső, s talán sokak számára a legfontosabb a Programok nevet viseli. Erre kattintva színpadok szerinti csoportosításban olvashatunk azokról a bandákról és előadóművészekről, akik pl. a Nagyszínpadon, a Világzenei Nagyszínpadon vagy

a WAN2 színpadon fognak fellépni. Persze a kezdő szigeteseknek és néhány jártasabb vendégnek sem könnyű kitalálnia, mely színpadot hol fogja megtalálni és ott pontosan mi is várhat rá. Ebben próbál segítséget nyújtani a Helyszínek menüpont, mely pontosan leírja a Sziget egyes helyszíneinek történe-

tét, jellemzőit és persze elhelyezkedését. A szervezők minden évben törekednek arra, hogy a lehető legjobban felmérjék a vendégek igényeit, így a Kívánsággép segítségével a weboldalon te is hozzá- szólhatsz, mi az, amit a Szigeten még látni szeretnél.

➔ www.sziget.hu/fesztival

AZ UTOLSÓ PERCBEN

Az utóbbi években egyre inkább kinyílik a világ azok számára is, akik nem engedhetik meg maguknak, hogy egy távoli egzotikus szigeten hűsöljenek egész nyáron. Az utazás ma sem olcsó mulatság, de a fapados repülőjáratoknak és egyéb „modern kori találmányok”-nak köszönhetően, lényegesen többet jutnak el külföldre, mint eddig bármikor. Ebben természetesen nagy szerepe van az úgynevezett last minute utaknak, melyek különösen kedvező áron teszik lehetővé az utazást, ha elég spontán valaki és nem bánja, hogy csak indulás előtt 1-2 héttel, vagy nappal dönti el, merre induljon. Last minute utakból igen nagy a kínálat, s a „módszer” egyre

népszerűbb főként a fiatalok körében. Aki még nem próbálta, mert esetleg fél attól, hogy nagyon megjárhatja egy ilyen olcsó utazással, mindenképpen látogasson el az e-lastminute weboldalra. Itt csakis olyan ajánlatokat találunk, melyeket nyugodt szívvel nevezhetünk megbízhatónak, s emellett hatalmas kínálatból lehet böngészni. Az első oldalon mindig járt az aktuális utakat sorakoztatják fel a szerkesztők, az árakkal együtt. Aki viszont pénztárcájához mértén szeretne keresgél- ni, itt ezt is megteheti, csupán a keresőbe kell beírni a nyaralásra szánt összeget, majd ki kell választani az úticélt, s máris a nekünk legmegfelelőbb ajánlatok közül válogathatunk. Ha már megvan, hová is utazunk, a weboldal segítségével további lépéseket tehetünk nyaralásunk szépítésére. Az útikönyvek menüpontra kattintva például számos kiadvány közül válogathatunk, melyek a legkedveltebbek mellett

a legkülönlegesebb desztinációkat is bemutatják. A kiválasztott könyveket azután azonnal meg is vásárolhatjuk a weboldalon. A nagyobb csoportokban utazóknak busz-

rendelésre is lehetőségük nyílik, de akár vízumigénylési ügyeink lebonyolítását is kezddhetjük ezen a weboldalon.

➔ www.e-lastminute.hu

piave LOCAL CARE **Silver® Care Plus**

Silver® Care Plus antibakteriális fogkefe, cserélhető pötfejjel

Vízzel való érintkezés során, a fogkefe fejét borító szintetizta ezüstnek köszönhetően egy természetes és folyamatos antibakteriális folyamat indul be. A fogszuvasodásért felelős legfontosabb baktériumot, a Streptococcus Mutans-t érintő összehasonlító bakteriális vizsgálatokat végeztek a Silver® Care és a piacon jelen lévő, egyéb jó minőségű fogkefék között. Az alábbi ábra a fogkefék maradék mikrobális szennyeződését mutatja.

Időpont	Átlagos fogkefe	Silver® Care Plus
0 h	0%	0%
24 h	~10%	~80%

Lgy Közepes Kemény

Email: info@piave.hu Honlap: www.piave.hu

AZ ÖTLETGYÁROS TUDÓSJELELT ARIZONÁBAN

Ötven ország csaknem másfél ezer fiatalja vett részt májusban a huszonegy éven aluli tudósok olimpiáján, Arizonában. A Magyar Innovációs Szövetség Rátai Dánielt javasolta résztvevőként a versenyre, aki találmányával egyből hat aranyérmet nyert. Dániel egy hétköznapi számítógépből háromdimenziós készüléket és egyben érintőképernyős PC-t „varázsolt”, megalkotta a 3D-s ceruzát, amellyel a „levegőbe” is lehet rajzolni, s ezzel kivívta a szakma elismerését, ráadásul mindezt 30 ezer forintból készítette el. Az ifjú tudósjelölt – akinek számos újító ötlete van, a média érdeklődésének köszönhetően azonban egyre kevesebb ideje – a hat aranyérem mellett a Nobel-díj átadásán is részt vehet.

Valóban gyerekkori álmód volt a varázsceruza?

Igen, nagyon szerettem volna egy varázsceruzát, amivel a levegőbe is lehet rajzolni, de persze a megvalósítás akkoriban még nem foglalkoztatott.

Mióta foglalkozol komolyan ezzel a témával?

Igazából most sem mondhatnám, hogy komolyan foglalkozom vele, egyszerűen csináltam egy ilyen szerkezetet. Ha valaki azt kérdezné, hogy hány geometriáról, vagy háromdimenziós modellezésről szóló könyvet olvastam végig, azt kellene mondanom, hogy egyet sem. Egyszerűen csak leültem a számítógép elé szórakozni, és összejött a dolog.

Ezek szerint lelkesedés, tehetség és egy kis szerencse kellett hozzá?

A tehetséget én nem mondhatom magamra.

Mondják viszont azok, akik Arizonában hat aranyéremmel ismerték el a találmányodat. Hogyan is volt ez?

Arizonában, Phoenixben a 21 éven aluli tudósok olimpiáján vettem részt. Az ott kiosztott díjakat két részre lehet osztani, van olyan, amelyeket szervezetek ítélnék oda és van, melyeket a verseny hivatalos zsűrije. Összesen hat díjat kaptam, így az Intelnek a legjobb teljesítményért felajánlott díját és a zsűri értékelése alapján a kategória első díját is. Részt vehetek egy egyhetes szemináriumon szeptemberben Stockholmban, ahol Nobel-díjasoknak fogom bemutatni a találmányomat és ott lehetek a Nobel-díj átadásán is. Kaptam egy notebookot, összesen 14 000 dollárt és kisebb dolgokat is.

Hogyan működik maga a díjazott találmány, mely a Leonardo nevet kapta?

Korábban már foglalkoztam háromdimenziós szemüvegekkel, így a térbeli látásmóddal nem volt gond, persze a levegőbe rajzolni nem tudtam. Sokat foglalkoztatott, hogy két képből hogyan lehet visszafejteni a dolgok térbeli helyzetét. A tévében is láttam olyan kutatóso-

kat, hogy valaki a madarak repülési szokásait tanulmányozta két kamerával és aztán megállapította a madarak térbeli helyzetét. Erre figyeltem fel és arra gondoltam, hogy ezt a módszert fel lehetne használni a tökéletes 3D-s megjelenítésnél két kamerával és egy fényforrással. Utána azon kezdtem gondolkodni, hogyan lehetne a piros-kék lencsés szemüvegeket csináltam, meg kellett adnom egy feltételezett szempozíciót. Onnan már csak egy lépés volt a gondolat, hogy milyen jó lenne, ha nemcsak egy előre megadott szempozíciót értelmezne a számítógép, hanem tudná, hogy valóban hová nézek. Az egész úgy működik, hogy van két webkamera, amelyek érzékelik a fényforrásokat. A fényforrás, azaz a két kis karácsonyfaizzó a szemüvegen, a pupillákat összekötő egyenes meghosszabbított vonalán helyezkedik el, így ebből egy egyszerű arányítás során kiderül, hogy hol helyezkednek el a pupillák. A számítógép ebből a két különböző szögből ki tudja

számolni, hogy ezek a fényforrások pontosan hol is vannak a térben és a szemek pozíciójából vetítik le a háromdimenziós képet. A kép nem torzul, ha balról nézek egy objektumot, balról látom, ha jobbról nézem, jobbról látom, tökéletesek az arányai. A háromdimenziós szemüveg miatt pedig mindezt térben érzékelem, mert amikor a szememből érkező képek rávetülnek a monitorra, a két különböző képet a háromdimenziós szemüveg szétválasztja. Mivel a szemüveg piros-kék lencsékkel rendelkezik, az egyik kép pirossal, a másik kékkel jelenik meg a képernyőn, persze vannak más típusú háromdimenziós szemüvegek is. A számítógémem nem csak 3D-s megjelenítésre alkalmas, hanem egy háromdimenziós ceruza segítségével dolgozni is lehet rajta. A ceruza hegyén is van egy fényforrás. Ha a ceruzán nyomom a gombot, akkor húzom a vonalat, amikor pedig a képernyőhöz közelíveszem a ceruzát, megjelenik egy felhasználói felület, azaz átalakul érintőképernyővé. Egy segédgömb segítségével az általam rajzolt alakzatot a térben forgatni is tudom.

A végeredmény pedig, hogy az orrod előtt látod a térbeli alakzatot.

Valóban az orrom előtt látom az objektumot, a ceruzával bele tudok rajzolni, kedvem szerint alakíthatom, éppen csak megfogni nem tudom. Az az igazság, hogy nekem ez teljesen logikusnak tűnik, s bár én is tudom, hogy ennek bonyolultnak kellene lennie, mégsem az.

Rátai Dániel

feltaláló

Született: 1985.

Végzettség: 2003 a Neumann János Számítástechnikai Szakközépiskolában érettségizik

- 2004-ben második helyezést ér el az Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs Versenyen
- 2005 májusában „Leonar3Do 3D mindenkinek!” találmányával ő képviseli hazánkat az Intel International Science and Engineering Fair versenyen, ahol 6 első díjjal jutalmazták (Patent and Trademark Office Society a számítástechnika kategórián belül a legjobbnak járó díja; IEEE Computer Society az egyéni indulóknak osztott első díja; Intel ISEF First Award a számítástechnika kategóriában; Intel ISEF Best of Category Award a számítástechnika kategóriában; Intel Foundation Achievement Award; Seaborg SIYSS Award, melynek részeként decemberben Stockholmban részt vehet egy egyhetes szemináriumon, illetve a Nobel-díj átadásán)
- Jelenleg egyetemi tanulmányaira készül és „Leonar3Do” találmányán, illetve a szintén szabadalmazás alatt álló numerikus áramlásszimuláló eljárásán dolgozik

Klick havilap • 2005. július–augusztus

Amikor elkezdtem programozni, ez az egész egy csoda volt, mert a programozás alapjaival sem voltam tisztában. A programozók szeretik apró darabokra bontani a különböző algoritmusokat, amelyeket én egyáltalán nem is ismertem. Az egész algoritmusom egy hosszú gondolatmenet volt, de működött, és minden jött magától folyamatosan. Így utólag pedig már végképp nem tűnik bonyolultnak, hogyan is történik egy háromdimenziós kép kirajzoltatása.

Milyen eszközöket használtál föl Leonardo elkészítéséhez?

A fénynyalábok karácsonyfaizzókból vannak, ezeket egy kínaiban vettem, sok helyen kerestem jó fényforrásokat, de sehol nem találtam. A ceruza maga szívószáלבól és hurkapálcikából van. Kibeleztem egy egeret, annak a gombját a ceruzára szereltem, hogy valamivel kapcsolgatni lehessen, amikor rajzolok. Van itt néhány méter drót, két különböző színű napszemüvegből összeeszká-bált háromdimenziós szemüveg, egy CD-doboz, amibe az elektronikát raktam. Persze az elektronika szó kis túlzás, itt végül is csak

annyiról van szó, hogy beleraktam három potmétert, hogy a karácsonyfa izzók fényerejét változtatni lehessen, ja és itt van a kibelezett egér többi része is. Gyakorlatilag ezek az eszközök – plusz a laptop.

Teljesen hétköznapi eszközök... a prototípus alapján mennyiből lehet előállítani?

A drágább változatot szerintem meg lehet csinálni 25-30000 forintból, de abban már benne van egy komolyabb 3D szemüveg, ami maga 12000 forint. A prototípushoz, tekintve a drótokat, karácsonyfaizzókat, potmétereket, az egeret és a két olcsó napszemüveget, nem kellett több 15000 forintnál. Én egyébként először azt hittem, hogy ilyen már létezik, hiszen annyira egyszerűnek tűnt az egész. Kutattam az interneten és sehol nem találtam ilyen rendszert, illetve hasonlót igen, de az nem működik ilyen minőséggel és milliókba kerül. Egy átlagos család pedig nem engedheti meg magának, hogy olyan sokat költsön egy háromdimenziós megjelenítésre alkalmas számítógépre.

Mit jelent az, hogy más rendszerek nem produkálnak ilyen minőséget?

Az a bizonyos jóval drágább szerkezet, amiről beszéllek, hasonló 3D-s szemüveget használ, mint én, az a lényege, hogy egy monitor van előttünk, ami lefelé néz. Van még egy tükör is, és a tükrön keresztül nézünk a monitorra. A tükör mögött pedig egy mechanikus háromdimenziós ceruza van, így hozza össze a munkavégzés terét és a mi érzékelésünk terét, tehát azt, amit látunk. Ennél az a gond, hogy a két tér

Azt mondtad, azt szeretnéd, hogy egy mindenki által megfizethető termék kerüljön a boltok polcaira. Ki képviseli az érdekeidet, ki vigyáz arra, hogy az elképzeléseidet ne vegyék semmibe, egyszerűen ne csapjanak be?

A családom segít majd az üzleti kérdésekben, szóval a menedzseléssel nem lesz gond. Azért én is kíváncsi vagyok, hogy majd a boltokban mennyit akarnak kérni Leonardóért. Persze ez még egy kicsit odébb van, mert bár a dolog technikai „újítás-része” már megvan és a rendszer elég megbízhatóan működik, de azt azért nehéz megsaccolni, hogy mennyi időbe telhet, míg a találmányból termék lesz.

Mi mindenre lehet majd használni a találmányodat?

Remek szórakozás ez, s ez már önmagában egy önálló felhasználási terület. Egyébként szerintem mindenki tudja majd használni, aki „térben dolgozik”, mérnökök, művészek, orvosok, oktatási célokra is jó lehet, persze bizonyára vannak még egyéb felhasználási területek is. Az ember természetes környezete a tér, így az, hogy a számítógéppel egyelőre csak két dimenzió-

ban dolgozunk, átmeneti állapot és remélem, Leonardóval sikerül átlépni a természetes környezetbe.

Merre tovább, mi leszel, ha „nagy” leszel? Van olyan egyetem, ahová mentességet kapsz?

A Műegyetem iparitermék-, formatervező szakára jelentkeztem, de egyelőre nem tudom, hogy ez a verseny jelent-e számomra mentességet. Nem számítok különleges elbánásra, szeretném, ha inkább hétköznapi módon vennének fel. Jelenleg magántanuló vagyok, de elsősben és másodikkban még „normálisan” jártam a Neumann János számítástechnikai szak-középiskolába, aztán anyu Lengyelországban kapott munkát és mi kimentünk utána. Odakinn elkezdtem egy lengyel középiskolát, de a Neumann igazgatója felajánlotta, hogy magántanulóként folytassam az itthoni sulit. Így párhuzamosan csinálom a kettőt, odakinn bejárok az órákra, itthon pedig magántanuló vagyok. Azóta itthon már leérettségiztem és kíváncsian várom, mit hoz a jövő.

Fotó: Tímár Gigi

nincs tökéletesen egyben, nem fedi egymást, s ha mozgatjuk a fejünket, már nem is működik jól. Több szempontból is sántít a rendszer, és ötvenszer annyiba kerül, mint amennyiből én elő tudom állítani Leonardót.

Szabadalmaztattad már a találmányodat?

Szerencsére már túl vagyok rajta, illetve úgy mondanám, hogy sínen van a dolog. Ez nagyon sokba kerül, de nyertem egy ehhez kapcsolódó pályázaton, így meglett rá a pénz. Az állam fizeti a nemzetközi szabadalmat is, úgyhogy remélem, minden rendben lesz.

Most gondolom óriási a felhajtás körülötted, sorban állnak a cégek, hogy piacra dobják Leonardót...

Konkrét érdeklődés már van, de tudom jól, hogy először mindenkivel le kell ülni tárgyalni és csak a második-harmadik körben derülhet ki, hogy merre induljunk. Most még nagyon kezdeti stádiumban van a dolog, de a telefonom sokat cseng és a média érdeklődése is nagyon nagy.

KERESZTREJTVÉNY

Klick havilap • 2005. július–augusztus

	KOPAS	ÖSSZE-ADÁSHOZ MONDJUK	MOZGAS LENDULETE	ALLAT-TERELŐ ESZKÖZ	NEMET NŐI NEV	RANGJELZŐ ELŐTAG	TERA-ROVIDEN	ERKÖLCSLEG ROMLATLAN	ISTEN-NYELA	TORTE-NELMI IDŐSZAK	VALA-HOVA ODAÉRO	TOLL-ÍRÁST ÉRTŐ	
A POÉN 1. RÉSZÉ													V
SZAVAL							TAB-LETTA KAR-CCOLAT						
KUTYÁT UTANZÓ						KELVÉN-ROVIDEN A MAJ TERMELEI		HOLT NYELV TAMASZ-TORUD					
LITER, ROVIDEN		MÉRSE- KEL UTAT MUTAT								GALAD ISZLAM HÍVÓ			
AROK- PARTOK!			RECSE- GES CSEKÉLY (ÖSSZEGI)								HŐSÉ- BEN ALL! ESZAK, ROVIDEN		
JELADÓ ESZKÖZ BÉREZETT				FEHŐ- BUTOR GAT- SZELEK!								ROMAI MÉS -PAULO, VÁROS	
	A POÉN 2. RÉSZÉ	SZÜRKE RAG- CSÁLÓ	HABAP A KUTYA	TÁVO- LABRI HELYRE	FARAD, ROVIDEN PADLÓT TISZTÍT	INDIAI TORNÁ ESETLEG		FANKFELE PÉNZT KÜLDŐ				BELSI CSUNG! NEMAN LÉRC!	
ÖLTÖTT (NŐVÉNY)							UTCA ROVIDEN FRISU- LÓ	KOPAR (VIDEKI) TÍMAR P. FILMJE					
EGYEN- LÍTŐ							HOZ VÉGET! RESTALL						
SÜLYT MÉGHÁ- TARÓZ				ÉTEL- FELE VON									
A FRAN- CIUM VEGYJELE			TESTORN RÉSZE SEBRE HELYEZIK		A VÉGÉN SÜLT SZUSZOG		UTANI MÖGÖTTI LÉTSZÁM- FOLÉNY						
OMANI AUTÓK JELZÉSE		ÁTVÉSZEL AZ EGYSZ MÉDIA					KARTYA- LETÉT LÁTHATÓ- VÁ TESZ						
OSZTRAK VÁROS				TESTÉVEL MOZZAÉRO KÖZÉPÉN ALL!				BUDAI KERÜLET CSAVAR					
INGO- VÁNYOS TERÜLET			A FÖLDRE ESIK MAGYAR HÍRŐCIG					HÜSBÖLT- BÁN VANI SZOMBAN REJLIK					
ANGOL FÉRFYNEV				BALKÉZES KISSE MAHÁCSI!				ÉRÁCSKA DECIME- TER, ROVIDEN					
LÁJST- BOM					BUMA- SZEK- RENY								
	K				!	DÖNGÖLŐ BLINKÓ							

NYÁR ZsebRejtvény Extra

30 oldal
18 oldal

A nyaralásért
60 nyaralási tipp!

A nyaralások
összeírása:
143 000 Ft

Reklám ár: 2005. augusztus 22-ig

Játékszelvény

Előző havi nyertesek: Szabó József (Hajdúhadház), Fekete Ferenc (Parasznya), Kiss Nóra (Vásárosnamény)

Megnevezés: .....

Név: .....

Lakcím: .....

Telefon: .....

E-mail: .....

A játékszelvényt
2005. augusztus 22-ig
a Klick szerkesztőség címére
(3501 Miskolc, Pf.: 327)
beküldők között

3 db 75 g-os CeylonsBest
ceyloni teakülönlegességet
sorsolunk ki.

ŐSZEL JÖN A NYKO IPOD VIDEOLEJÁTSZÓ

Ha az Apple nem rukkol elő hamarosan egy saját videolejátszóval, a Nyko jó évre számíthat. Az idén 10 éves cég – a PlayStation és a Game Boyok szakértője – ugyanis elkészítette iPod videolejátszóját. A készülékbe bele kell helyezni az iPod zenelejátszót, így annak a memóriáján tárolt mozgóképes fájlokat a Nyko újítása megjeleníti saját 640x480 képpontos, 3,6"-es LCD kijelzőjén. Az új videolejátszó moz-

gógép felvételére is alkalmas, valamint tévékimenettel is ellátták. Az előzetes tervek szerint novemberben jelenik meg a piacon, 200 dolláros áron. Negatívumként említhető, hogy használat közben az iPod zenelejátszó akkumulátorát használja, viszont az Apple iPod 3G, 4G, illetve photo verzióinak használatát is lehetővé teszi és kijelzője sokkal jobban jeleníti meg az állóképeket, mint az iPod photo.

➔ www.nyko.com

Az autógyártók már rájöttek, hogy a férfiak és a nők ízlése ritkán egyezik és ha egy háztartás megengedheti magának, hogy több autót tankoljon, akkor „női” autó is kell a családba. A fizetőképes kereslet megteremtette a mobilok hölgy piacát is, ma már több, finom vonalvezetésű, kifejezetten nőcis maroktelefon van piacon a mindig

4 MS MÁR ELÉG?

Az LCD monitorgyártók versenyében a ViewSonic monitorgyártó a VX724-re keresztelt termékével bizonyos tekintetben alaposan elhúzott riválisaitól. A vállalat megalkotta – a világon először – a 4 milliszekundum képfrissítési időt. Az LCD monitoroknál vagy hasonló technológián alapuló megjelenítőknél kialakulhattak bizonyos ellenérzések lassúságuk miatt. Ez a probléma a nagy kontraszttal rendelkező, gyors tartalomváltásban gyökerezik, mivel „nagy” frissítési idő mellett a folyamatos mozgásnál a kontrasztos ábrát követő, egyre halványodó „szellemkép” válik láthatóvá. A mozgókép ráadásul nemcsak késik, de tovább is marad, mint kellene. A probléma most már a múlté, mivel a ViewSonic a cég által szabadalmaztatott Dynamic Structure és Amplified Impulse technológiák köszönhetően elérte a 4 ms-os szürkeárnyalati válaszidőt. A 17 és 19 hüvelykes ViewSonic modellek natív felbontása 1280x1024 pixel, 160 fokos betekintési szöggel, míg fényerejük 270 cd/m², kontraszarányuk 550:1-hez, így a fekete szín a monitoron (ami általában máshol sötétszürke szokott lenni), tényleg fekete.

➔ www.viewsonic.com

EGY IGAZI NŐI MOBIL

zsúfolt, kicsi táskákhoz tervezve. A Samsung is bemutatta legújabb készülékét, az SPH-S2700-ast, amely kimondottan a „modern nő” társa a mindennapokban. A tetszetős formájú darab igazi kis ékszer, 85x42x27 mm-es és mindössze 85 gramm. „Kívül-belül nézhető”, a belső kijelző 176x220 képpontos 18 bites színmélységű képet tud megjeleníteni, míg a külső 96x128-as felbontásra képes. Az 1,3 megapixeles kamera és az Mp3 lejátszó természetesen nem marad el, csak egy a bökkenő, a színe: rózsaszín és fehér (nem mindenki szereti). Persze az első darabok után a Samsung más árnyalatokat is felvett a palettájára, hogy legyen miből válogatnia a hölgyeknek.

➔ www.samsung.com

- Teljes körű internet- és e-business-megoldások
- IBM WebSphere fejlesztés
- Java, JSP, HTML, PHP, WAP programozás
- ORACLE, DB2, SQL adatbázis-fejlesztés
- COMSHARE MIS installálás
- Integrált szoftverrendszerek fejlesztése
- GPS rendszerek fejlesztése
- Multimédiás CD-készítés
- Hardverértékesítés
- Szaktanácsadás

A megoldás mi vagyunk!

COMTRANS

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

3525 Maklár, Széchenyi-L 107 | Tel: (46) 411-877 | Fax: (46) 411-788
Honlap: <http://www.comtrans.hu> | E-mail: info@comtrans.hu

NOKIA
Célzott Marketing Program

Nokia
6610i

Domino csomagban

24 990 Ft

Mosolyt kérünk!

Nokia 6610i beépített kamerával és rádióval

- beépített kamera
- sztereó FM rádió
- színes kijelző

Az ajánlat 2005. július 1-től visszavonásig vagy a készlet erejéig érvényes. A készülék csak a T-Mobile Magyarország Rt. előfizetői kártyájával használható. További részletek az üzletekben. Információ: 1230 (a T-Mobile Magyarország Rt. hálózatából díjmentesen hívható), 06-1/265-9210.

webshop.t-mobile.hu

T-Mobile

Jobb veled a világ

3525 Miskolc, Kossuth u. 2. • 3525 Miskolc, Szentpáli u. 2-6. • 3300 Eger, Bajcsy-Zs. u. 3. • 3100 Salgótarján, Rákóczi út 1-9.